

BÁGCSILÓI NAPLÓ

Ramassetter Robert

Budapest
I. Disztér 2

1313-K

XXVI. évfolyam

Szubotica, KEDD 1925 szeptember 8.

240. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben

Telefon szám: Kiadóhivatal 8-58. • Szerkesztőség 5-10.

Előfizetési ár negyedévre 150 din.

Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia Foncière-palota)

Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Lolbach-palota)

KÖZBESZÓLÁS

A Magyar Párt elnöki tanácsa vasárnap délelőtt megbeszélést tartott s az azon hozott határozatát a magyar lapok útján közölte a nyilvánossággal. E határozat szerint a Magyar Párt elnöksége a megváltozott országos politikai helyzetre való tekintettel megfontolás tárgyává tette az országos pártokhoz való viszonyát és megállapította a párt jövő orientálódásának irányelveit. Az elnöki tanács kimondta, hogy az új politikai helyzet folytán az országos pártok valamelyikével való közös együttműködést úgy az általános politikai konszolidálás, mint pedig a Magyar Párt és a vajdasági magyarság érdekében kívánatosnak tartja.

A legnagyobb örömmel és megnyugvással fogadjuk azt az elhatározást, amit a bölcs óvatossággal megszövegezett kommuniké közöl. A most kifejezésre jutó elhatározás rövid időn belül meginduló és bizonyára rövid időn belül eredményesen be is fejeződő tárgyalásokat tesz szükségessé.

Szó nélkül közöltük az elnöki tanács örvendetes elhatározásáról szóló közlést, mert az volt s ma is az a meggyőződésünk, hogy a tárgyalásokat csak nyugtalanítaná s a tárgyalások sikerét hátráltatná a nem véglegesített kérdések nyilvánosság elé tárása, a le nem zárt akták közlése. A Magyar Párt elnöki tanácsa is azzal a kéréssel juttatta a lapokhoz a kommuniké, hogy megjegyzés nélkül adják át a nyilvánosságnak s az értelmezés és taglalás esetleg ellentétes szempontjaival ne nehezítsék a végre jobb utra terelődött belátás győzelmét.

A Magyar Párt hivatatlan és hivatottság nélküli félhivatalosa mégis olyan kommentárral közli a kommuniké, mintha az csak alkalom volna kiadóhivatali célok elérésére s olyan látszat teremtésére, mely igazolja eddigi politikáját: a mulasztások glorifikálását s a hibák tömjénezését.

Mindenki hite és meggyőződése szerint helyeselheti vagy gáncsolhatja azt az elhatározást, amit a kommuniké homályos szavainak világos értelme elárul, mindenkinek joga van ahhoz, hogy a magyarság politikai akciójának helyes mederbe terelődését, vagy homokba fuladását várja tőle, de a közmorál és szemérem tiltakozik az ellen, hogy amikor az történik, amik ellen egy esztendő óta tiltakoznak, ágálnak, lázitanak, izgatnak a felelőtlen demagógia válogatlan eszközeivel, akkor az új elhatározást „amint a Hírlap már többször megírta” frázisával könyveljék el a maguk üzleti és presztizsbeli számájukon. „Amint a Hírlap már többször megírta” — az mind homlokegyenest elenkézője annak, amit a Magyar Párt vezetői vasárnap helyesnek tartottak és elhatározottak.

Végtevére a morál és izies nem mindenkit kötelez, de az okosság szabá-

lyai alól konzekvenciák nélkül nem vonhatja ki magát senki. Most, amikor végre *post tot di criminaretum* — kilátás van arra az eredményre, amit már évekkal ezelőtt el lehetett volna érni, de amit akkor a Hírlap *A becsstelen paktum* című cikkével meghiusított, akkor a kiérlelődött jobb belátást, az új utakra vezető első lépést, a régi és fájó problémáknak a megoldás küszöbéhez való fölemelését ne tegyék lehetetlenné azzal, hogy a maguk elbukott politikájának kopasz kiadójául használják.

Bennünket elvégzett munkánk kötelez arra, hogy helytálljunk azért a politikáért, aminek körvonalai a Magyar Párt elnöki tanácsának kommunikéjében bontakoznak ki, de kötelez arra, hogy védjük minden veszélytől — a legelső sikert. A jugoszláviai magyarság jól emlékszik arra, hogy amikor mi amellelt az új orientáció mellett törtünk lándzsát, amire a Magyar Párt vezetői most elhatározották magukat, a vádaknak és lekicsinyelő támadásoknak özönét zúdították felénk.

Hogy ne menjünk vissza messzebb példakért, még a választások előtt „A magyar kisebbségi politika revíziója” című vezércikkünkben sürgettük ezt az új orientációt. A választások előtt még mandátumokat adott volna a magyarságnak az új elhatározás, de *ők*, a „Mint a Hírlap már többször megírta”-cikkekkel kleroszakolták — a február 8-iki csatavesztést. Amikor a *Bicsmezei Napló* hasábjain „Uj kérdések” címmel Végh Lajos dr., a bánáti magyarságnak ez a tisztelettel és megbecsüléssel övezett vezetője ennek az új elhatározásnak kérdését vetette fel, *ők* a feketési dadogójukkal bántó izlés telenséggel akarták ledorongolni az új idők új követeléseit. Amikor később Prokopy Imre, a szombori magyar tömegeknek hivatott vezére „Vilaszuton” címmel vezércikket írt a *Bicsmezei Napló*-ba s beigazolta, hogy a viszonyok kikerülhetlenné teszik annak elhatározását, amit a most megtartott elnöki tanács el is határozott, akkor Prokopy Imrének személyén és politikáján gázoltak végig, a „Mint a Hírlap már többször megírta” cikkezdi. S még az elmúlt héten is, amikor hónapokig tartó hullgatás után „Uj feladatok küszöbén” című vezércikkünkben ostromoltuk a jobb belátás vasárnapig zárt kapuit, régen levitézlett vádakkal s személyeskedő támadásokkal akarták megsemmisíteni a meztelenre vetkőztetett igazság hatását. S csak az idejükből nem futotta, hogy szombati cikkéért újra neki ne rontsanak Végh Lajosnak.

Ezekután irhatják nyugodtan tovább, hogy a vasárnapi határozattal a Hírlap politikája győzött velünk szemben, mert „Mint a Hírlap már többször megírta”, a Magyar Pártnak életfeltétele az, hogy országos párt

keretein belül helyezkedjék el. Ezt követelte — ugyebár — mindig az intranzigencájuk és meg nem alkuvásuk. Mi majd csak szerényen végezzük tovább vétkes munkánkat: óvjuk a veszélyektől a magyarságot, igyekezünk orvosláshoz segíteni sérel-

meit, könnyíteni bajait s a magunk tiszta meggyőződésével és erős magyar érzésével iparkodunk a helyes utra terelni.

Legyen övék a hangos lárma, csak maradjon a miénk az alkotó munka öröme.

A vajdasági radikálisok kormányintézkedést követelnek a Radics-párti agitáció ellen

Nem tartják hosszueletűnek a jelenlegi koalíciót Kraft polémiája a német kisebbség törekvéseiről

Beogradból jelentik: A politikai köröket élénken foglalkoztatja a vajdasági radikálisok és a Radics-párt között támadt ellentét. *Miletics* Szlavko dr. egészségügyi miniszter hétfőn Beogradba érkezett és meglátogatta *Gyurics* Marko miniszterelnök-helyettesét, akivel hosszasan tárgyalt. Ezalkalommal szóba került a Radics-párt vajdasági agitációja is. *Miletics* Szlavko dr. a vajdasági radikálisok nevében tiltakozást jelentett be a helyettes miniszterelnöknek az ellen, hogy a Radics-párt a megegyezés ellenére, amely szerint Radicsék a teljes desinteresment álláspontjára helyezkednek a Vajdaságban, mégis élénk agitációt kezdtek a Vajdaságban és megkezdték szervezeteik kiépítését úgy a szláv, mint a nemszláv lakosság között. Tekintettel arra, hogy a vajdasági radikálisok nem tartják a mai politikai helyzetet olyan szilárdnak, hogy biznának a jelenlegi koalíció hosszabb ideig való fennmaradásában, attól félnek, hogy abban az esetben, ha a Radics-párt ismét ellenzékbe menne, a megerősödött vajdasági szervezetek sokat ártanak a radikális pártnak. Különösen azt nézik rossz szemmel a vajdasági radikálisok, hogy Radicsék esetleg tért hódítanak a nemzetiségek között. A vajdasági radikálisok el vannak határozva, hogy ha a kormány részéről nem kapnak biztosítást a Radics-párt vajdasági agitációjának megszüntetésére, úgy a saját maguk által választott eszközökkel fogják a Radics-párt agitációját megakadályozni. Kétségtelen, hogy ez az ügy még súlyos komplikációkra fog vezetni.

Az osztrák kereskedelmi egyezmény a minisztertanács előtt

Pukics Száva, aki az Ausztriával folytatott gazdasági tárgyalásokon a jugoszláv delegáció vezetője volt, hétfőn Beogradba érkezett és magával hozta az Ausztriával kötött kereskedelemi egyezmény szövegét. Az egyezmény kedden, vagy legkésőbb szerdán a minisztertanács elé kerül és a kormány a ratifikálás kérdésével fog foglalkozni. Hétfőn érkezett

Beogradba *Tsolak-Antics* bukaresti jugoszláv követ is, aki meglátogatta *Markovics* Jovan külügyminiszter-helyettesét és vele hosszasan tárgyalásokat folytatott.

Miniszterek és politikusok utazása

Makszimovics Bozsó belügyminiszter hétfőn este Zagrebba utazott, ahol a Radics-párttal fog tárgyalásokat folytatni a horvátországi községi választásokról és a horvát közigazgatási apparátus kicsereléséről. *Príbicevics* Szvetozár, aki jelenleg Dalmáciában tartózkodik, dalmáciai körutjának befejeztével Montenegróba és Dél-szerbiába megy agitációs körútra.

Polémia a kisebbségi kérdéstről

A *Politika* hasábjain érdekes polémia folyt R. K. Reisz, a *Narodna Bunka* kémiai osztályának főnöke és dr. Kraft István németpárti képviselő között. Reisz, aki a belügyminisztérium államvédelmi osztályának volt egyik főtitkárja régebben és mint ilyen, irásszakértőként szerepelt a magyar vezetők bordero-ügyében, tulajdonképpen német származású és ez tette érdekessé a *Politika*-ba legutóbb írt „Nemzetiségek” című cikkét, amelyben a jugoszláviai német kisebbségeket államellenesség vádjával illette. A cikke a *Politika* hétfői számában Kraft válaszol. A figyelemreméltó válasz-cikkben a német párti vezér visszautasítja Reisz vádjait, melyek szerinte minden alapot nélkülöznek.

— A német kisebbség — írja Kraft — soha sem követelt olyat, mely túlmenne azokon a jogokon, melyet az alkotmány az állam minden polgárának biztosít. A párt programjából senki államellenességet ki nem olvashat és senki sem állíthatja, hogy politikai működése ártott volna az S. H. S. királyság konszolidációjának és békéjének. Kisebbségi kérdés mindaddig lesz, míg a nemzetiségek jogos kívánságait és életbevágó kérdéseit az alkotmánynak megfelelően igazságosan nem rendezik. Kraft dr. ezután kitér Reisznek

arra a kifogására, hogy a nemzetiségi kérdésbe miért avatkozik be a Népszövetség és miért nem tekintik a kérdést az illető államok belügyének.

— A kisebbségek kulturális és politikai védelme — írja a német párt vezére — valószínűleg azért hárult a Népszövetségre, mert ebben a nagyhatalmak összes képviselői helyet foglalnak, mindazok, akik a civilizáció és a politikai moral fejlődése terén autoritással bírnak. Legjobb bizonyíték erre a vallási világszövetség, mely a vallásbékét hosszú évszázadok során fenn tudta tartani.

Az érdekes cikket Kraft így fejezi be:

— Nem hinném, hogy a szerb-ség zöme egyetért Reisszel és komolyan veszi állításait, melyek, ismétlem, minden alapot nélkülöznek. Nem hinném, hogy a szerb népnek, mely évtizedeken keresztüli harcolt hazájáért, kulturájáért, iskoláért, hasonló véleménye volna az iskolájukért, kulturájukért küzdő kisebbségek-ről. A jugoszláviai németiség dolgozik, de nem az állam ellen, hanem az állam javára. Nem gondol semmi államellenes cselekedetre, távol áll tőle minden illojalitás. Reisznek nem lett volna szabad a németiséget olyan vádakkal illetni, melyek nem felelnek meg a dolgok állásának.

Páris—Novisad: 8 óra

Rubcsics főhadnagy repülő-rekordja — 4200 méter magasságban az Alpesekek fölött — A novisadi pilóta-tiszt 239 kilométer átlagos sebességgel tette meg az utat

Noviszadról jelentik: Rubcsics Dragutin noviszadi repülőfőhadnagy — mint a Bácsmegyei Napló már megírta — reggel 8 óra 30 perckor egy kétfedelű duralumínium Breguet repülőgépen a párisi de Villa Coblai-i repülőtéren felszállt és 4 óra 30 perckor, vagyis nyolc óra munka a noviszadi aerodromban földet ért. A pilóta-rekorder légi utjáról a következőket beszélt el:

— Hat évi noviszadi repülőszolgálat után ezévi január 15-ikén Bakics Brankó repülőszázadosal Párisba küldötték ki, ahol a francia katonai légi iskolába osztottak be, amelyet talán leghelyesebben légi vezérkari iskolának lehet elnevezni. A de Villa Coblai-i repülőtéren teljesítettünk szolgálatot. Ez a legnagyobb franciaországi repülőter, öt kilométer hosszú. A repülőtéren, az ötkilo-

méteres repülési területen kívül vannak azok a repülőgyárak, amelyek a francia állam részére készítettek gépeket. Július 30-ikán ért véget a tanfolyam és ekkor Radovics Dusan repülőfőhadnagy, aki a francia légi minisztériumnál attasé volt és én engedélyt kértünk a hadügy-minisztériumunk repülőosztályától, hogy két Breguet-gépen tehessük meg az utat hazafelé. Az engedélyt megkaptuk és átvettük a Breguet-gyártól a legújabb típusú Breguet 19. jelzésű két repülőgépet, amelyek tiszta duralumíniumból készültek. A kétfedelű repülőgépeken 400—450 lóerős Lauraine-motorok voltak felszerelve, amelyeknél tökéletesebb nem készült sehol. Augusztus 29-ikén készen állott mind a két gép indulásra. A cél Novisad volt, 7 óra 5 perckor startoltam én a Breguet 19.-el. A gé-

pen megfigyelőként Bakics Brankó repülőszázados jött velem. 7 óra 7 perckor szállt fel Radovics Dusan egyedül a másik új Bregueten. Az ő uticélja is Noviszad-aerodrom volt. Alig emelkedtem kétszáz méterre, észrevettem, hogy a gép olajtartójából az olaj kifolyik, mert az erős széláramlat az arcomba fröccsentette a kiömlött olajat. Nyomban leszálltam. A Breguet-gyár szerelői egy órán belül rendbehozták a repülőgépet és újból felszálltunk. Egy órával utóbb újabb baleset, most már motor-defektus ért. A víz a radiátorból kiömlött. A hűtőből a motorba vezető gumicső elszakadt és a csövön kicsurgott a víz. Le kellett újból szállnom és megtett százötven kilométer után village Villouloup-nál leereszkedtem. Telefonon segítséget kértem a Breguet-gyártól, a mely autón két mechanikust küldött utánam, akik a hibát kijavították, mire visszarepültem Párisba, ahol a következő két napon mindent alaposan megvizsgáltunk és rendbehoztunk, úgy, hogy újból készen álltam az indulásra.

— Szeptember 2-ikán reggel 8 óra 30 perckor derűs időben utnak indultam. Velem volt Bakics százados is. Arra számítottam, hogy legalább tíz óra kell az utra. Az utirány Páris, Lyon, Torino, Venezia, Trieszt, Zagreb, Beograd, Noviszad volt. A megtett ut hossza 1800 kilométer. Eleinte, az ut egy harmadáig 1800 méter magasságban voltunk, de a mikor az Alpesekhez értünk, 4200 méter magasságot értünk el. Ebben a magasságban állandóan a felhők felett repültünk és egyetlen tájékozódásunk az iránytűnk voltak. Amikor azután a felhők közül megszaktákson keresztül a nagy magasságból a földre lenézhettem és ott a tengert megláttam, tudtam, hogy utirányunkat nem tévesztettük el. A hosszabbtávú repüléseknél egyetlen támaszpontom az iránytű. A pilóta a térképen az egyenlítő és a kiűzött utirány közt képződő szöveget lerajzolja és a kapott szög jelzi, hogy hány fokkal kell északra vagy keletre, nyugatra

vagy délre repülni. A páris—noviszadi utnál utunk 30 földrajzi fokra hajlott el az egyenlítőtől délkeletre, így tehát az iránytűn állandóan 30 fokot vettem délkelet irányában és Noviszadra kellett megérkeznünk. Az iránytű azonban a pilóta előtt a fémállványra van szerelve és mert minden fém, amely mágnes közelébe jön, mágneses lesz, tehát okvetlen befolyással vannak az iránytűre, amely szintén mágneses és ezáltal kilengések, elhajlások történnek, ami az iránytű precizitásának rovására megy, ezért ellenőrzésképpen magammal vittem egy másik iránytűt is, amelyet kezembem tartottam és ezzel megállapíthattam a két iránytű közti különbséget és az eltérést korrigáltam. A repülőgépen 1150 kiló benzint, száz kiló olajat és néhány száz kiló podgyaszt vittünk magunkkal és a repülőgéppel és velünk együtt 2800 kiló volt az összmegterhelhetőség. Átlagosan 220—230 kilométer gyorsasággal haladtunk, amely gyorsaság elérésében a kedvező szél segített.

— Radovics főhadnagy 10 óra alatt tette meg az utat, egy Arasar nevű francia pilóta, aki Párisból kiindulva, Beograd—Angora—Moszkva—Kopenhága—Páris utat tette meg repülőgéppel, a párisi—beogradi távot 8 óra 25 perces rekordidő alatt tette meg mintegy két hónappal ezelőtt. Ezt a távot mi pontosan 8 óra alatt tettük meg és így Arasar rekordját 25 perccel megjavítottuk.

— Az ut legszebb része az volt, amikor a lagunák városa felett szálltunk el. Velencénél 400 méterre ereszkedtünk le és láttuk a Campanillet, a doge palotát, a Márkus teret, a Maria della Salute templomát és röviddel utóbb az Adriát. Utközben nem táplálkoztunk, csak Vinkovce felett ettünk meg két-két banánt. A megfigyelőtiszttel a Breguet gépekre felszerelt telefon segítségével állandó érintkezésben voltam, 4 óra 30 perckor Beograd felett néhány kört leírva, Noviszadra repültem és itt szerencsésen leszálltam.

Röntgenország

Iria: Karinth Frigges

Költőietlen, száraz, tudákos szó — mégsem tudok hirtelenében más jelzőt találni annak a csudálatos meseország-nak a meghatározására, ahol álomban lártam a minap.

Ugy volt az álom, mint egy rendes utazás — vasuton érkeztem meg, utlevéllel, vízzel, ahogy illik. Az első furcsaság a vámvizsgálatnál lepott meg — bejött egy anyaszült meztelen ember a szakaszba, fején szolgálati sapkával. Meghökkenve néztem körül, de utitársaim nem csodálkoztak. A vámtiszt udvariasan meghajolt, gyors pillantással végigutotta tekintetét a padsorokon. Aztán egyenesen hozzám lépett. — Az a cigarettatárca vám alá esik, — mondta udvariasan.

— Melyik cigarettatárca? — csodálkoztam.

— A mellényének a belső zsebében, jobbról.

Ijedten kaptam oda, aztán gyanakodva megint körülnéztem: ugyan ki árulhatott be?

— Tessék a revolvért is kivenni a a hátsó nadrágzsebéből, — folytatta a vámtiszt, — az itt marad, fegyvert nem szabad bevinni az országba.

Engedelmeskedtem, elhűlvé, megszegyenülve. Egyik utitársam, látva zavartomat, megsajnálta és ajánlkozott, hogy bekalauzol a városba, látja, mennyire ujone vagyok itt. Ő már többször járt Röntgenországban, kiismeri magát.

Jó is volt, hogy volt valaki, akibe belokapaszkodhattam — az első pillanatokban okvetlenül orrabuktam volna ámulatomban. Az uccákon, tekintettel a nyári hőségre, meztelen férfiak és nők nyögtek — csak néhány fázósabb öreg burkolódzott könnyű burnuszba. Eleinte szemérmesen kapkodtam a fejem, de

látván, hogy senki sem szégyenli magát miattam, megnyugtattam magam, hogy aféle vademberek közé kerültem, mint a bushmanek vagy uzejlandiak: fölösleges minden illedelmes pirulás, a meztelenség ez alacsony fokozatú álló civilizáció vidékén ép oly természetes dolog, mint nálunk a szmoking vagy bál belépő.

Biztonságom azonban nem sokáig tartott. Vezetőm, ugyan látszik, ismerősével találkozott — szakállas, szelid tekintetű úrral, aki barátságosan szorongatta vezetőm kezét, aztán hirtelen felémfordult.

— Bradula, egyetem orvostanár vagyok, — mutatkozott be. Nagyon örülök, hogy megismerhetem.

— Van szerencsém, — dadogtam.

— Régen ismerik egymást? — tette hozzá a tanár ur elfogulatlanul. Aztán barátom néhány elszottogott felvilágosító szava után nyájasan folytatta, csevegő hangon: — Ah ugy, idegen? Remélem, jól fogja magát érezni nálunk. Eghajlatunk remek s tekintettel uraságodnak halról kissé belapult jobb tüdőszárányára, még gyógyhelynek is tekinthető. Egyébként igazán nem szorult ránk, mint örömmel látom, — ha valakinek ilyen pompás szinben van a veséje, Grönlandban is kibírja. Csak vizet ne igyék sokat — erősen rádiumos a vizünk: kár volna ezért a szép, nagy májért, ha meglobosodna. A vakhelét ki vette ki? Pompás munka!

A világ forgott velem.

— Hüül Hümmér... — dadogtam.

— Csókolom az agytálat, nagyságos asszonyom, — csapott el mellettem egy magas, széke, ovikeres ur, ucca tulsó oldala felé integetve.

— Jónapot, Feri! — mosolygott vissza naranyfeje afól egy kedves, gödrösarcu asszonyka. — Merre jár? Miért nem volt ott tegnap a bridge-partinál? Mi az, mi van a bázsingyűrűlével, mi-

ért olyan piros? Már megint ittak?

— Ó dehogy, nagyságos asszonyom! Szolidan lefeküdtünk!...

— A szemembe füllent?... Hiszen a reggeli kiflijét már majdnem megemész-tette és még mindig látja rajta a pezsgőfoltokat!...

Ez az utolsó mondat volt az, amitől most végre világosság gyult bennem — mintegy villámcsapásra, egyszerre megértettem, hogy micsoda különös és csodálatos országba kerültem. Most már nyilvánvaló volt, hogy az emberek meztelensége itt korántsem alacsony kultúra, még kevésbé szemérmelenség jele — egyszerűen fölösleges a ruha ebben az országban, mert az emberek itt teljesen kresztüllátnak egymáson ugyanis, mint az üvegen, vagy még inkább valami finom, vörös folyadékkal telt palackon, amiben, mint különböző színű, átlátszó tárgyak, lebegnek legfelsőbb szerveink, csontváznak, vesénk, beleink, szivünk.

Csaknem ugyanakkor, hogy erre ráeszméltem, határtalan lelkesedés és öröm töltött el. Mit, Röntgenország, gondoltam magamban — ez az Igazság országa, a Valóság Megismerésének országa, ahol a tisztánlátó bölcsesség lakik! ahol leromlottak a hazug külszin festett kulisszái s valódi műveltség áll embertársa előtt az Ember — a Tiszta Ész, a kanú Kategorikus Imperativus világa ez, mely lerázta magáról a lútvány mázat, amit ostoba illuziók kanosál tekintete hazudott rá a mi nyomorult életünkre. Itt nem csaphatja be csinált mosollyal, piszkos festékekkel, megtévesztő látszattal egyik ember a másikat — itt nincs szükség szépítő hazugságra — mert minden szépség szürkévű és jelentéktelenné válik minden szépségek kuforrása és célja: az Igazság vakító napfénye mellett!

Itt ismerik az igazságot — itt megtudhatom végre magam is, amire tudatár-ébredésem óta gyötörővé törekszem —

kihez forduljak, hová menjek? mert rög-tön, azonnal meg kell tudnom, elég soká vártam rá!

A könyvtár! villant eszembe, — Röntgenország könyvtára — minden Bölcsesség kuforrása — azonnal odamegyek.

Vezetőm kalauzólása mellett néhány perc múlva bent ültem a hatalmas épület olvasótermében. Türelmetlenül csaptam fel a katalógust — mindegy, akárki könyve, akármról, csak tanulhatok belőle.

Találomra egy Abradabra nevű költő leghatalmasabb művét kértem ki — a katalógus szerint Röntgenország legnagyobb büszkeségének könyvét, akiről kortársai és azutókor Goethe és Dante fölé helyeztek.

A gyönyörűen kiállított kötet verseikkel volt tele. Annál jobb, gondoltam, itt végre megkapom azt a profétai kinyilatkoztatást, amit a költőtől vár szomjasan szivünk és értelmünk — a költőtől, akinek nem kell Arany János tanácsa, hogy »költő, hazudj!« mert nem a látszatot, hanem a lényegét látja.

A kinyitott könyv jobboldalán formás kis vers kötötte le figyelmemet. Egy Lélia nevű hölgyről szolt a vers, akire az költő, mint a végén kiderült, csókért rimámkodik — s hogy kérését támogassa, leírja a nőt és azokat a testi bájokat, amik a költőszívét, mint ahogy írja, »megzavarták és elbűvölték«. »Mert szebb a te májad a felső rózsabimbónál — írja a költő — és vastagbeled halványasárga kanyarulatáért odaadnám az egész világot... Ó, ha én egyszer epholyagod fürkizkövét feltűzhetném — ó ha én rózsaszínű mandulád érintheném — ó ha rekeszizmodra hajthatnám fejem — mert minden asszonyok között a te hasnyálmirigved nedves csillogása csillog az én vágyam északájában, mint odafönt az Alcione, ha felkel a Hold.

Földhözcsaptam a könyvet és undorral fölébredtem.

KISEBBSÉGI ÉLET

•••

A londoni *Foreign Affairs* című elkelő angol folyóirat Heyking báró volt pekingi követ tolaból »A fajok türelmelessége az új Európában« címen cikket közöl, melyben elítéli a közép-európai viszonyokat. »Az a kisebbségi jogokról szóló tizenöt különböző szerződés és nyilatkozat, — írja a volt követ — amelyet a cél szolgálatába akartak állítani, nem hozta létre a polgárokban ama összhangját, amelyet Ausztriában és Magyarországon az 1867-iki alkotmány biztosított. Az a sokmillió német és magyar, akik az utóállamokba kerültek hasztalan sirafta sorsát: a kisantant kormányok nem tudják, hogy végzetes utakon járnak, amikor a kisebbségekkel szemben nem alkalmazkodik a demokrácia elveit. A cikk végül a nemzeti kisebbségek érdekeit szolgáló védekező rendszabályokul a következőket ajánlja: 1. A lakosság faji érdekeiben való minden beavatkozást ki kell kapcsolni a kormányok hatásköréből. 2. A kisebbségi jogok nemzetközi biztosítását oly hatásos módon kell megvalósítani, hogy a kisebbségek ne legyenek kénytelenek külső segítséget igénybe venni«.

*

Az erdélyi református püspök
Nagy Károly pásztorlevelet adott ki, amelyet megküldtek az egyház minden lelkészének. A püspöki pásztorlevél nyilvánosságra hozta az egyházkerületi közgyűlés az egész magyar kisebbség szempontjából nagyjelentőségű határozatait, melyek a következők:

1. Minden anyaegyházközségnek gyermeki számára református iskolát kell beállítania.

2. A református iskoláink ügye egyetemes egyházi közügy, melynek rendezését más közügyekkel együtt egyetemes egyházi adózással kell úgy megoldani, hogy az erősebb támogassa a gyengét, hogy el ne essék.

A pásztorlevél így fejeződik be: »Ki a gyermeket megfosztja anyanyelvétől: a lelkét lopja el.«

*

Duca román külügyminiszter genfi útja előtt nyilatkozott az erdélyi telepesek ügyéről. »Ami Romániát illeti — mondotta — nekünk a tanács és nem a liga közgyűlése előtt — a telepésekre vonatkozólag vannak függő ügyeink. Meg vagyok azonban győződve róla, hogy miután magyarokat szolgáltattunk, meg fogják állapítani, hogy a kisebbségek által eszközölt reklamációk nem mindig történtek szigorúan tárgyalagos szellemben és formában. Románia őszintén el lévén határozva, hogy a kisebbségekkel szemben a lehető legliberálisabb politikát folytatja«.

*

Az erdélyi magyaroknak nagy ünnepe volt: Erdély minden részéből kétezer magyar dalos gyűlt össze a napokban Marosvásárhelyen az erdélyi magyarok dalolimpiájára. A pártvitlongásoktól mentesen minden korlátot felülemelkedve a dalkultúra jegyében szólalt meg a magyar szó a lélekemelő ünnepen, melynek védnökségét a román trónörökös vállalta. A magyar dalosok elénekelték a román nemzeti himnuszot, bizonyítandó, hogy nem ismernek gyűlölséget és élénkeleték magyar dalakat, hogy lefegyverezték a gyűlölséget. A dalolimpiász hallgatói közt igen sok román is volt, akik a magyarokkal együtt ünnepelték a magyar dalosokat.

*

A szlovenszói reformátusok akár csak erdélyi testvéreik, szintén a Népszövetség elé viszik panaszaikat. A rondkivul fontos lépést az egyházmegye legutóbbi közgyűlésén határoztak el, melyen határozatilag kimondták: ha

pedig a kormány nem hajlandó a követeléseket teljesíteni, akkor összes nemzetiségi, önkormányzati és vallási sérelmeinket foglalja a konvent egy memorandumban és terjessze a Népszövetség

és a hágai nemzetközi bíróság elé. Az egyházmegye megbizta egyúttal az elnökséget, hogy hasonló határozat hozatala végett sürgősen keresse meg a többi szlovenszói egyházmegyét is.

Végetért a világbékekongresszus

Az Európai Egyesült Államok megteremtése küszöbölheti csak ki a háborukat

Párisból jelentik: A 24-ik világbékekongresszus, amelyen nemcsak Európa, hanem Dél-Amerika államainak legrepresentatívabb államférfiai is megjelentek ezúttal, befejezte tanácskozásait.

A záróülésen is végigvonult az a vezető motívum, hogy a legjobb eszköz a háboru örökös kiküszöbölésére az általános és teljes fegyverszünet, még pedig technikai, intellektualis és erkölcsi vonatkozásban egyaránt, gazdasági téren pedig mu hatatlan szükség az Európai Egyesült-Államok

megteremtése.

A legszámottevőbb tényezők törték lándzsát amellett, hogy minden nép, a legkisebb és a legnagyobb, tartozik biztonsági szerződést kötni a legteljesebb egyenjogúság elve alapján és a nemzetközi erkölcsnek hitvallást kell tennie, hogy kárhóztatja az erőszakot, amelyet fel kell váltania a nemzetközi etika általános uralmának, mert a háboru morális gonosztett és éppen olyan viszsztatató, mint a gyilkosság és a gyujtogatás.

Megalakul a szláv parasztinternacionálé

Radics István Genfből Prágába utazik

Zagrebból jelentik: *Predavec* József volt parasztpárti képviselő, a Radics-párt alelnöke visszatért Prágából, ahol résztvett a Svehla-féle csehszlovák parasztpárt jubileumi ünnepélyén. A horvát politikai határozása után prágai utjáról a következőket mondotta:

— A Svehla-féle csehszlovák parasztpárti jubileumi ünnepélyén vettem részt a párt képviselőjeként. Az ünnepélyre a Radics-párton kívül elküldték képviselőiket a román, lengyel kigazdapártok, amelyek felhasználták az alkalmat arra, hogy megbeszéljék az összes szláv parasztpártok nemzetközi szövetségének előkészítését. A csehszlovák testvérpárt nagy szívélyességgel fogadott bennünket és Svehla miniszterelnök, a párt vezére kijelentet-

te, örül, hogy a horvát parasztpárt is megtalálta azt az utat, amely az S. H. S. királyság konszolidálásához és megerősödéséhez vezet. Pártunk vezére Radics István különben a Népszövetség ülészakának bezárása után, valószínűleg felkeresi Prágát és személyes érintkezést keres Svehla miniszterelnökkel.

Predavec arra a kérdésre, hogy a csehszlovák parasztpárt milyen viszonyban van a moszkvai parasztinternacionáléval, a következőket válaszolta:

— A csehszlovák parasztpárt nem tagja a parasztinternacionálénak, de nagy figyelemmel kíséri a zorosországi eseményeket és szilárd az a meggyőződése, hogy az oroszországi viszonyok a parasztdemokrácia irányában fognak kifejlődni.

Megnyilt a Népszövetség ülészakája

Painlevé békeszózata — „Németországnak be kell lépnie a Népszövetségbe“

Genfből jelentik: Zsufolásig megtelt teremben, fényes külsőségek között nyitották meg hétfőn délelőtt a Népszövetség új ülészakát. A Reformation termében az ötvenhat állam kiküldöttein kívül a legelőkelőbb közönség várta a népszövetségi közgyűlés megnyitását, ami délelőtti tízenegy órakor történt meg.

Painlevé francia miniszterelnök nagy figyelem közepette mondotta el megnyitó beszédét. Maró gúnynyal ostromozta azokat, akik még ma is örömeiket lelik abban, hogy a Népszövetség közeli halálát hirdesék. Franciaország súlyos gondjai közben is sulyt helyezett arra, — mondotta — hogy miniszterelnöke nyissa meg a Népszövetség közgyűlését, mert Franciaország az egész világ színe előtt hitvallást akar tenni, hogy hű marad a Népszövetséghez és támogatni fogja munkájában. Örömeinek adott kifejezést, hogy a Népszövetség tekintelve a múlt év óta megerősödött és az alkotmányán eszközölt módosítások javára váltak.

Szóváltette ezután *Painlevé* a genfi jegyzőkönyvet és hangsúlyozta, hogy ha egyes államok ellenzése folytán az nem is valósulhatott meg, ez ne csüggyessen el senkit, mert az egész világ tudja, hogy szükség van békepaktumra, amely a jobb jövőt, a világbékét fogja megvalósítani. Kívánatos — mondotta —

hogy a Népszövetség hívja fel a tanácsot, hogy a biztonsági paktum megvalósulása után hívjon össze leszerelési konferenciát. Franciaország ezen a konferencián részt akar venni, hogy tanúságot tegyen békekészségéről.

Óriási taps fogadta *Painlevé* azt a kijelentését, hogy reméli, miszerint Németország hamarosan megjelenik a Népszövetség keretében ahhoz a szerephez méltóan, amit Európában betölt. Amerikához intézte ezután szavait és kijelentette, hogy az Egyesült-Államoknak nemcsak a hágai nemzetközi bíróságban, de a Népszövetségben is szerepet kell vállalnia.

A délután folyamán megalakították az albizottságokat, amelyek közül az egyik a mossuli kérdést fogja tárgyalni. Azt hiszik, hogy a mossuli kérdés a Népszövetségben nem fog nagyobb vihart támasztani, ambar mérhetetlen érdekek állanak egymással szemben. Jellemző, hogy az angol sajtó majdnem kivétel nélkül ellenzi a brit kormányt az a bejelentett szándékát, hogy kész Mezopotámia fölött további 25 évre vállalni a mandátumot. Főleg azt vetik a terv ellen, hogy a mandátum gyakorlása Angliának évente 4 millió font sterlingjébe kerül és a mandátum meghosszabbítása politikai téren kiszámíthatatlan következményeket vonhat maga után.

Annyira elmérgesedhetik a viszony Törökországgal, hogy még a háboru kitörése sincs kizárva.

A kormányt ebben az elhatározásában a mezopotámiai petróleummezők birtoka mozgatja.

A legérdekesebb a dologban az, hogy az angol kormány miniszterei nincsenek egy véleményen a Mossul-kérdésben. Arra nem lehet számítani, hogy Churchill és lord Birkhead megváltoztatja Genfben már egyszer határozottan kifejezésre juttatott állásfoglalását és a beavatottak tudni vélik, hogy Baldwin nem riad vissza attól, hogy a mossuli probléma eldöntését az új választások jelszavának tegye meg.

Megnyilt

aspiritiszták világbékekongresszusa
Botrány Conan Doyle előadásán

Párisból jelentik: A nemzetközi spiritiszta kongresszus vasárnap este megnyilt. A világ minden részéből egybesereglettek a spiritiszták, de már a megnyitáson baj történt. Conan Doyle, a világhírű író előadását hirdette a program, még pedig vetített képekkel. Már megelőzőleg botrányos jelenetek rontották a hangulatot. A teremben ugyanis oly nagy volt a zsufoltság, hogy mozogni sem lehetett és az ajtó előtt a kiszorult közönség lármásan követelt bebocsátást.

Amikor a Sherlock Holmes-történetek világhírű írója már megkezdte bevezető előadását, kívül még döngették az ajtókat és szava elveszett a zajban. Még az első sorokban ülők és állók sem hallhatták felolvasását. Akkor aztán következtek volna a vetített képek, csak hogy a készülék nem funkcionált és az elsötétített teremben nagy kavarodás támadt. Nagysokára megjelent az első vetített kép a vásznon, egy materializációs jelenség fényképe, amelyet azonban senki sem értett meg. Conan Doyle hozzáfűzött magyarázatát pedig nem lehetett hallani, mert kívülől bezúrták az egyik ajtót, nagy láрма keletkezett és százával tódultak a folyosóról a terembe, pedig egy talpalatnyi hely sem volt.

Conan Doyle tehát hamar berekesztette előadását.

Franciaország

indiai gyarmatait kínálja
Amerikának tartozásaiért

Caillaux javaslatát az Unió szívesen fogadja

Newyorkból jelentik: A francia adósságtárgyalások ügye szenzációs fordulat előtt áll. Amerikai pénzügyi és politikai körökben ugyanis híre terjedt annak, hogy Caillaux pénzügyminiszter érdekes proppozíciót fog Washingtonban előterjeszteni. Caillaux azt reméli, hogy Washingtonban hamar fog sikert elérni, mert fel akarja ajánlani Amerikának Franciaország nyugatindiai birtokait: Martique-ot és Guineát, tartozásai fejében.

A francia kormány ezeket a gyarmatokat tudvalevően már a versaillesi tárgyalások alkalmával felajánlotta Amerikának, amikor azonban az ajánlatot az elfogadhatatlan feltételek miatt az Unió visszautasította. Ugy tudják azonban, hogy most hajlandó Amerika Caillaux javaslatát elfogadni, mert a nyugatindiai gyarmatok birtoklásával könnyen megvédheti a Panama-csatornát.

CIRKUSZ

A versenyautó halottja

Regény. Irtá: X. Y. Z. Főportás

Nyíró rajza

3-14-ik folytatás

Az eddigi részek tartalma: Báró Horváth Elemér született, felnőtt, szeretett. Még él.

— **Hacsa, — mondotta a pap.**

Majd így szólt:

— Magának is ez a véleménye?

— Is, — válaszolta Mirjam.

Miatt ezek történetek Bécsben, Horváth sietve elvesztette ismét vagyonát, amelyet élt nappal téve, emberfeletti szorgalma révén verejtékes munkával összecsempészett.

Megint szegény volt, mint a templom egere. Szegény, de még csak nem is becsületes.

Ez különben legkevésbé sem izgatta.

— Azért mégis szimpatikus vagyok az olvasónoknak. — gondolta, ha üres óráiban az önvád furdalni kezdte.

Flóra jutott eszébe és agyát elforította a vér. Pénzt kell szereznie, pénzt, sokat, milliárdokat, hogy biztosíthassa magának az asszony hűségét.

Milliárdokat.

De honnan?

Kém már volt. Csempész már volt. Rablóvezér már volt. Speditőr...?

Nem, azt azért mégse.

Hát akkor? Milyen ut vezet a gyors meggazdagodáshoz?

Igy támadt az a fényes ötlete, hogy folytatásos regényt ír a szülővárosában megjelenő Bácsmegyei Naplóba. Ebből két hónap alatt meg lehet gazdagodni. Rögtön leutazott Szuboticára, felkereste a lap szerkesztő-kiadóját és közölte vele szándékát.

A kiadó megvakarta fejét:

— Aztán tud maga regényt írni? — kérdezte fanyalagva.

— Hát Franz Xavér Kappus tud? — vágott vissza a báró, aki nem vesztette el hidegvérét a rouletten.

— Rendben van. Hozza be holnap az első folytatást!

Horváth átment a kávéházba és magához intette a főpincért:

— Nem tudja véletlenül, főur, hogy kell folytatásos regényt írni?

— Minden mondatot külön sorba és sok párbeszédet. — oktatta ki a fizető — hogy több legyen a sordit.

A regényből három folytatás napvilágot látott és Horváth báró automobil, két sarokházat és száz lánce földet vásárolt nyomban a honoráriumból.

Ha ez így megy tovább, hat hét múlva övé lesz Flóra, mégpedig kizárólagossági joggal.

Negyedik nap reggel izgatottan lapozta fel az újságot: nem volt benne a regényfolytatás. A tizedik oldalt hirdetések foglalták el.

Hát ezt is lehet?

Másnap megint kimaradt a regény. Legközelebb szintén. A báró izgatottan rohant a kiadóhoz.

— Hja, most kiállítás van. — világosította fel — kell a hely hirdetéseknek.

— De kérem, — mondta Horváth — önök nem gondolnak Flóricára. Ő ez alatt... Minden nap késedelem behozhatatlan veszteség: tessék figyelembe venni, hogy óránként átlag két-három emberrel csál meg...

— Mindössze tíz napig tart csak a kiállítás...

— Uristen, tíz nappal később leszek milliárdos! Ez testvérek közt is három-négyszáz házasságtörés-többletet jelent

részéről...

A szerkesztő-kiadó vigasztalni próbálta:

— Nézze, gyűjtsön hirdetéseket. Azaz többet lehet keresni. Hamarabb együtt lesz a pénz.

— Én, mint regényíró?

— Egy regényíró annyit nyer sulyban, ahány hirdetést a kiállításból kiadott, — jegyezte meg a kiadóhivatali főnök — ezt már Archimedes megmondta. Itt van a konkurens lapnál a Wallace-Pemberton, a »Kék halál« nagynevű szerzője, az nem röstelt tizenöt dinárt kivágni per kopolyu min-

den hirdetőtől... Hát akkor...

Tíz perc múlva Horváth a hirdetési díjszabással kezében felült a villanyosra, amely a kiállítás felé irányozta lépelt.

Harmadnap délután ki is érkeztek. A nap forrón tűzött. A báró mindegyik vendéglő-sátrat kereste fel:

— Limonádét kérek!

A pincér végigmergte:

— Akkor tessék elolvasni A versenyautó halottjának utolsó folytatását. (Folyt. köv.)

dó.

Világrekordot javított a Csendes-óceánba veszett hidroplán-óriás

Ellentétes hírek az eltűnt gép sorsáról

Newyorkból jelentik: Az Egyesült-Államok légi flottáját ért újabb veszteség fokozta az izgalmat, amelyet a Shenandoah léghajó pusztulása idézett elő. A haditengerészet már az egész Csendes-óceáni flottát mozgósította az eltűnt P. N. 92 jelzésű hidroplán felkutatására, amelynek azonban még mindeddig semmi nyoma. Két nappal ezelőtt érkeztek az utolsó hírek az óriási gépről, amelyen Allan Snoddy parancsnokon kívül Craven pilóta, Arthur Graven megfigyelőtiszt, C. M. Allen rádiótiszt és Sutter szerelő indultak Honoluluba. A P. N. 91 jelzésű gépet, amely szintén a P. N. 92 felkutatására indult és a partoktól ötszázötven kilométernyire szerencsétlenül járt, egy amerikai cirkáló felvette és visszaszállította San-Franciskóba.

Vasárnap és hétfőn is, a torpedózók egész raja kutatta a viharos tengert, minden eredmény nélkül. Az Arnostoch torpedóromboló, amely a legközelebb ért ahhoz a helyhez, ahon-

nan a hidroplán S. O. S. vészjelzéseit leadta, ezt a szikratávíratot küldte:

A vihar tovább tart, — fényzórókkal kutatjuk a tengert, — a hidroplánnak semmi nyoma.

A P. N. 92., amely minden jel szerint a Csendes-óceán feneketlen hullámsíkjába veszett, 3500 kilométert röpült leszállás nélkül, San-Franciskótól a katasztrófa helyéig és ezzel több, mint kétszeresre javította az egyhuzamban való távröpülés világrekordját, amely eddig 1600 kilométer volt.

Egy újabb jelentés arról számol be, hogy egy san-franciskói rádióamatőr által felfogott jelentés szerint, az óriás-hidroplánt megtalálták. Ezzel szemben a tengerészeti minisztérium azt a rádió-jelentést kapta, hogy a nyílt tengeren talált repülőgép egyike azoknak, amelyeket a P. N. 92 felkutatására küldöttek.

A haditengerészet az óriás hidroplánt végleg elveszítettnek tartja.

Interju az elmeógyógyintézetben

Kemenes Lajos, a segédszínészből lett kurzusújságíró tragédiája

Budapestről jelentik: Szombaton délelőtt az »Uj Nemzedék« című déli kurzusújság színházi és művészeti rovatának szerkesztőjét, Kemenes Lajost, mint ön- és közveszélyes elmebáborodottat, bezárították a Moravcsik-klinikára. Kemenes nem hírlapírónak indult; kalandos körülmények között mondott búcsút a színpad háznak és Budapest színháziskolát végzett. Tizenkét év előtt a Vigaszínházhoz került, ahol a csinos szőke fiatalembert kis szerepekben foglalkoztatták.

Kemenes soha politikával nem foglalkozott, míg a boisevizmus után a Központi Sajtóvállalat megalapítója, Bangha páter pártfogásába nem fogadta a kis színészt és barátságával ki nem ültette. Bangha páter a Vigaszínházról az »Uj Nemzedék«-hez szerződtette Kemenest. Az egykori színész vitte el a pálmát a mosdatlan kritikák és gyűlölködő hajszák versenyében.

Kemenes, akit már évek óta leány-szerkezetek kínoztak, szombaton elborult elmével, zavaros támadást írt meg az »Uj Nemzedék«-be, amelyet így fejezett be: »Coki az egész társaságnak!« A cikk megírása után dühöngeni kezdett, a szerkesztőségi szolgákat tojtogatta, teljesen értelmetlenül kiáltozott, sápadtan, földulva, teljes testében remegve, Cavalier főszerkesztő a vállalat igazgatójához rohant, akiknek intézkedésére Kemenest a Moravcsik-klinikára szállították.

Egy hétfői lap munkatársa a Moravcsik-klinikán meglátogatta Kemenest, aki a következő szavakkal fogadta az újságírót:

— És rólam mondják, hogy brütt vagyok! Vegyél elő papírost és jegyezd sebesen, interjút adok, add le a lapodnak.

Ezután megkezdte a nyilatkozat dik-

tálását és többek közt a következőket mondotta:

— Cím: Hogy kerültem a Moravcsik-, záriel: Schaffer-elmebetegklinikára. — Tehát az »Uj Nemzedék« szerkesztőségében történtek után a Központi Sajtóvállalat vezetői először a Nékám-klinikára vittek. Én nagyon barátságos voltam Nékámmal, a volt generálissal szemben, aki a háború alatt aranygalérral viselt egy csillagot. De tisztelettel megkérdeztem: »Mit ért ön az idegbajokhoz?« Nékám tanár ur nem sértődött meg, beismerte, hogy az ideggyógyászat csakugyan nem mestersége. Azt ajánlotta, hogy vigyemek át a Moravcsik-klinikára, ott majd megvizsgál. A három igazgató, akiknek Cavalier főszerkesztő, legfenségesebb szerkesztő, bizonyára egészen más instrukciókat adott, autóban az idegklinikára vittek. A most történtekért az igazgatókat bíróság elé állítom, egy-milliárd korona kártérítésre pórlom. A klinikán egy vidéki segédjegyzőhöz hasonló orvos elé kerültem, aki megnézte pupilláimat, kezeit kétszer ellibbentette szemem előtt és valamit sugott a főigazgatómnak. Meg kell állapítanom, hogy a direktor határozottan megijedt. A klinikán kell maradnom, mondták. Engem Schaffer tanárhoz hoztak, mondtam erre és ha nem engednek el, a törvény előtt veszek elégtételt. Holnap meg is tesszem ez ellen az orvos ellen a lépéseket, mert holnap már kimegyek a klinikáról. De azért be hagytam magamat csapni, kaptam egy injekciót, amely a morfiumnál is erősebb volt. Pár perc múlva éreztem, hogy jön a nagy álom, a halál rokona, a rémes öntudatlanság, amikor a föld alá liheg, amikor a szív úgy kopog, mintha az utolsót verné. Ebben a pillanatban ötletem támadt: megijesztem a K. S. V. főigazgatót. Nekrohantam az ablaknak,

mintha ki akarnék ugrani, kidőlvén, ordítva, rettenetesen, úgy, amint azt a »Sasfók« Wagram jelenetében Sopronban játszottam. Csakugyan mindenki megjegyezte a szobában... Aztán jött az injekció hatása. Itt maradtam. A kószat pompás, de engem brutalizálnak, ami mégse járja. Ez az interjú, a névaláírásommal jelenjen meg, Vazsmegeyel adírdással.

Elűzött diákok

A suboticei kereskedelmi akadémiába nem vesznek fel tizenkilenc éven felüli tanulókat

Kellemetlen és súlyos meglepetés ért az új tanévre való beiratkozás alkalmával igen sok diákot, akik a suboticei kereskedelmi akadémiában akarták folytatni az ugyanabban az intézetben megkezdett tanulmányaikat: az iskola igazgatója egy miniszteri rendelet téves értelmezésével megakadályozta őket abban, hogy az intézetbe beiratkozhasanak.

A közoktatásügyi minisztériumnak van egy régebbi rendelete, amely szerint tizenkilenc évesnél idősebb tanulók a középiskolák ötödik osztályába fel nem vehetők. Ez a rendelet kétségtelenül kereskedelmi akadémiákra is vonatkozik, de olyan értelemben, hogy az akadémiák első osztályába, — amely megfelel más középiskolák ötödik osztályának, — nem irathatók be tizenkilenc évesnél idősebb diákok. Miladinovics Milán, a suboticei szerb nyelvű kereskedelmi akadémia igazgatója ezzel szemben úgy értelmezte a rendeletet, hogy az akadémia felsőbb osztályába sem lehet tizenkilenc évnél idősebb tanulókat felvenni és ezzel az indoklással megtagadta husz olyan diák beiratását, akik a suboticei akadémiában végezték az előző osztályokat és most az itt nyert bizonyítvány alapján akarták tanulmányaikat ugyanennek az intézetnek a második, harmadik, illetve negyedik osztályában folytatni. Természetes, hogy az igazgatónak ez a rendelkezése igen súlyosan érintette a tanulmányaik folytatásában megakadályozott diákokat és ezeknek szüleit, mindemellett nem emeltek panaszt az igazgató helytelen intézkedése ellen, hanem ehelyett a diákok Novisadra mentek az ottani kereskedelmi akadémiára, ahol természetesen minden akadály nélkül felvették őket.

A halott izgat

Ötvenhárom év után inkriminált a budapesti ügyészség egy Liebknecht-beszédet

Budapestről jelentik: Az ügyészség indítványt tett Liebknecht Vilmos »A tudás hatalom, a hatalom tudás« című röpiratának elkobzására, osztályelleni izgatás miatt. A röpiratot, amely a német szociáldemokraták huszonöt évvel ezelőtt elhunyt híres vezérének 1872-ben, tehát ötvenhárom éve elmondott beszédét tartalmazza, több mint tíz évvel ezelőtt fordította le a budapesti Munkás Könyvtár számára Bresztovszky Ernő, aki azóta szintén meghalt. Noha a magyar kiadás több, mint tíz éve forgalomban is van, az ügyészség csak most tett indítványt a füzet elkobzására. A vádhatóság azért indítványoz csak elkobzást, mert az izgatás címen való felelősségrevonás elvülés miatt már lehetetlen.

A törvényszék Schadt-tanácsa csütörtökön tárgyalja az ügyet. A bíróságnak azt a jogi kérdést kell eldönteni, hogy elkobozható-e az a sajtótermék, amelynek tartalmaért elvülés címen senki felelősségre vonni nem lehet.

Sztrilics Béla beszámolója

Csantaviren, Maliidjason és Feketicsen ismertette választói előtt a politikai helyzetet

Sztrilics Béla nemzetgyűlési képviselő vasárnap Csantaviren, Maliidjason és Feketicsen tartott beszámolóbeszédet nagyszámu választóközönség előtt. Hangsúlyozta Sztrilics, hogy az országnak feltétlenül szüksége van a Radics-párttal való megegyezésre. Az agrárreformtörvény revízióra szorul és a szegény földművelőket feltétlenül hozzá kell juttatni faji, nemzetiségi, vallási különbség nélkül az agrárrevízió alkalmával felszabaduló földekhez. Tiltakozott a súlyos és csak a Vajdaságra nehezedő adók kivétele ellen. Az ipartörvény revízióra szorul, csak képesítéssel bíró iparosoknak volna szabad megengedni, hogy folytathassák iparukat. A vámtarifáról szóló törvény módosítása azért kívánatos, hogy a mezőgazdasági termények mentesítve legyenek minden vámmilleték alól. Az egységes községi törvény meghozatalával helyre kell állítani a polgárság autonómiáját, a kvalifikáció nélküli tisztviselőket el kell bocsátani és az egész közigazgatási tisztikart radikálisan kell reorganizálni.

Beszámolt még Sztrilics a vajdasági radikális képviselők munkájáról, akik mindent elkövettek, hogy a Vajdaság különleges érdekeit több jóakarattal és megértéssel vegyék figyelembe az illetékes tényezők. Annak a reményének adott kifejezést, hogy a radikális-párt Radicsékkal egyesülve mint kompakt kormánytöbbség új helyzetet fog teremteni, amely békét, rendet, teljes polgári joggyenlőséget és teljes konszolidációt biztosít a haza minden polgárának.

Sztrilics beszámolóját nagy tetszéssel fogadták mindhárom községben. A jövő vasárnap Pacsiron, Ómoravicán és Bačka-Topolán tart Sztrilics beszámolót.

Mennyi marad

Stinneséknek?

A Stinnes-család megmenti békebeli vagyonát

Berlinből jelentik: A Stinnes-koncern vállalatának fölszámolása után a család számára körülbelül ugyanolyan vagyon marad, mint amennyivel néhai Stinnes Hugó a háború kitörése előtt rendelkezett. Maga a rengeteg vagyon megteremtője a háború kitörése előtt az adóhatóságoknál 25 millió aranymárkára becsülte egész vagyonát.

1925 áprilisában halt meg Stinnes Hugó és akkor örökségét legalább háromszáz millió aranymárkára lehetett becsülni, amivel szemben negyven millió aranymárka passzívum állott. Ez a tartozás Stinnesnek mindig aggasztotta és még halála előtt néhány héttel is kérve kérte feleségét és gyermekeit, hogy menél sürgősebben fizessenek ki minden tartozást, az örökösök azonban nem szívtették meg ezt a tanácsot, sőt ellenkezőleg újabb adósságokat csináltak. Ez év májusában, mikor a koncern összeomlott, a régi negyven millió aranymárka tartozás már megszaporodott újabb száznegyven millióval, pedig időközben az örökösök sok értékes külföldi birtokot és jövedelmező iparvállalatot pénzre tettek, amit beleszámlálva, körülbelül kétszáz millió aranymárka az az összeg, amelyet elgazdálkodtak. Összegezve a likvidáció eredményét, az özvegyre és hat gyerme-

kére még több mint husz millió aranymárka fog maradni, de emellett tekintetbe kell venni, hogy a legidősebb fiu, Stinnes Ödön már teljesen ki van élégtve. Érdekes, hogy Stinnes Klára nevén Svédországban tíz nagykiterjedésű urada-

lom van, amelyeket a svédországi adóhatóságoknál másfél millió svéd koronára becsülnék s valószínű, hogy még más országokban is vannak ingatlanok, amelyeket az öreg Stinnes az infláció idején vásárolt össze.

Wrangel feloszlatta vezérkarát

Az orosz ellenforradalom vezére likvidálta a sremski-karlovci-i emigráns-tábort

Novisadról jelentik: Sremski-Karlovcinak évek óta kétségtelenül egyik legérdekesebb akosa báró Wrangel Nikolajevics Péter tábornok, az orosz emigráció legfőbb reménysége.

Wrangel tábornok oroszországi exzpedíciójának balsikere óta állandóan Sremski-Karlovcin lakik, de az év nagy részét külföldön tölti. Ha otthon volt Sremski-Karlovcin, nemcsak vezérkarával és az orosz kolónia vezetőtagjaival folytatott tanácskozásokat, de igen nagy számban keresték fel a külföldről érkezett oroszok is. Az orosz emigránsoknak az a része, amely a sorozatos balsikerek után sem mondott le arról, hogy a szovjetkormány hatalmát külföldről, fegyveres erővel lehet megdönteni, Wrangel tábornokot tekintette mindig tu ajdonképpen vezérének és éppen ezért kelt nagy feltűnést mindenfelé az a hír, hogy a tábornok likvidálta a sremski-karlovci-i emigrációt.

Wrangel — teljesen megbízható hely-

ről származó értesülés szerint — legutóbb feloszlatta vezérkarát és elbocsátotta egész környezetét, csak magántitkárára, Nikolaj Kotlercowski és Piotr Jahov százados, a tábornok hadsegéde maradt meg mellette.

Az orosz emigrációban Wrangel elhatározását a vezérkar és környezet nagy költségeivel indokoják, de nem tartják kizártnak orosz emigráns körökben azt sem, hogy Wrangel feladta azt a kevés reménységgel kecsegtető tervét, hogy Szovjetországot egyharmar fegyveresen győzhesse le. Kapcsolatba hozták azonkívül a Wrangel-vezérkar likvidálását a szovjet által legutóbb hirdett amnesztiával is.

Wrangel tábornok anyjával Sremski-Karlovcin fog maradni, míg felesége és fiai Brüsszelbe költöznek, ahol Wrangel anyósa él és ahol gyermekeit iskozatni akarja.

Wrangel ezidőszent Beogradban tartózkodik.

Rablógyilkos orosz menekült

Fejszével agyonütött egy titeli főpincért

Novisadról jelentik: A csendőrség hétfőn délben telefonon jelentette a novisadai ügyészségnek, hogy a hétfőre virradó éjjel Titelen rablógyilkosság történt.

A titeli Perkovác-szálló éttermének egyik sarokasztalánál — a jelentés szerint — csendesen meghuzódott egy orosz vendég, aki ott idogált. Amikor Imrisics Ivo vendéglői pincér az utolsó vendégek távozásakor előkészületeket tett a vendéglő bezárására, az ismeretlen idegen is eltávozott. Senkinek sem tűnt fel, hogy az idegen az uccai kijárat helyett az udvari ajtón át hagyta el a helyiséget. Imrisics Ivo főpincér a vendéglőt lezárta és az udvarban levő szobájába akart menni, de alig tett pár lépést az udvarban, valaki hatalmas fegyverrel több ütést mért a fejére, úgy hogy a főpincér agyveleje kilocsant.

A főpincér nyomban holtan esett össze. Az idegen erre a holttest zsebeit kezdte kikutatni, de valaki, aki hallotta a fejszeapásokat és a holttest tompa zuhanását, az udvarra sietett, mire a rablógyilkos el akart menekülni. A felhármzott háznép azonban elfogta és átadta a csendőrségnek. Az ismeretlen kihallgatásakor Saskov Vasziljének monddta magát, orosz menekült és állítása szerint nyomorában követte el a tettet. A főpincért, akinek tárcájában tízezer dinár volt, ki akarta rabolni és azért ütötte le.

A novisadai ügyészség kérelmére Glumac Bogdán novisadai vizsgálóbíró, dr. Pavlovics Braniszlav államügyész és dr. Cseremov György kerületi orvos kedden a boncolás megejtése végett kiszállnak Titelre. Saskov Vasziljét kedden beszállítják az ügyészség fogházába.

Ki felelős a szarajevói merényletért?

Bogisevics volt berlini jugoszláv követ leleplezése egy angol lapban

Londonból jelentik: A Foreign Affair című lap szeptemberi számában Bogisevics volt berlini jugoszláv követ érdekes leleplezéseket közöl a Ferenc Ferdinánd és neje ellen elkövetett merénylet előkészítéséről s azzal újra felidézti azt a vitát, amelyet nem régiben Jovanovic Ljuba félremagyarázott cikke keltett. Az angol lap, amely leközi Bogisevics cikkét, maga is megállapítja, hogy azt a kérdést, hogy ki felelős a háború felidézéséért, nem lehet eldönteni és az, hogy a szerb kormány 1914 júniusában tudott a merénylet előkészítéséről, nem állapítható meg. Bogisevics az angol lapban közölt szenzációs adatait nem bizonyítja mással, mint Simics ezredessel, akinek Dimitrievics ezredes, aki 1914-ben a szerb hirszerzőosztag vezetője volt, elmondta mindazt, amit a merényletről tudott. Dimitrievics őrnagyot a korfui özszeesküvésben való részvétel vádjai miatt kivégezték és így sem azt nem lehet megállapítani, hogy mon-

dotta-e azt, amit Bogisevics szájába ad és valóban úgy monddta-e, eltekintve attól, hogy egy tanu valószínűsége ebben a történelmi jelentőségű kérdésben nem lehet teljes bizonyíték.

Bogisevics cikke szerint a szarajevói merénylet előkészítője és felbujtója Dimitrievics ezredes, a szerb vezérkar hirszerzőosztályának főnöke volt. Ezt a szerepét 1914-ben Korfuban, kivégzése előtt, írásos vallomásában tisztázta, azonban ezt a vallomását soha nem hozták nyilvánosságra, noha az angolok ezt több ízben követelték. Dimitrievics vallomása szerint — folytatja Bogisevics cikke — a merénylet tervéről és előkészítéséről nemcsak a szerb, hanem az orosz vezérkar is értesült. Artamanoff orosz katonai attasé a merénylet tervét közölte Szentpétervárral s az onnan kapott utasításokra való hivatkozással, a következőket mondja Dimitrievicsnek:

— Menjetek, lássátok hozzá és

cselekedjétek. Ha benneteket ezért megtámadnak, nem maradtok egyedül.

Hartvig beogradi orosz követ előzetesen tudott a merényletről.

Bogisevics cikkében Dimitrievics vallomásának ismertetése után a következő megállapodásokat teszi:

1. A szerb kormány különböző helyekről tudomást szerzett az özszeesküvésről.

2. A merénylet megakadályozására tett intézkedések határozatlanok voltak.

3. Ausztriához nem intéztek komoly figyelmeztetést.

4. A szerb kormány soha nem merete nyilvánosságra hozni Dimitrievics vallomását.

Az angol lap kételyeit fejezi ki arra nézve, hogy Bogisevics adatai hiteltelensek.

A Foreign Affair cikkével a külföldi lapok is foglalkoznak, azonban minden kommentártól tartózkodnak.

Beniczky fogvatartásáról

a jövő hét elején dönt a budapesti tábla

Budapestről jelentik: A Beniczky-féle bűnpör ismeretes ítéletét most sokszorosítják a büntetőtörvényszék iradáiban. Tekintettel arra, hogy az elítelt letartóztatásban van, az iratokat soronkívül kell fölterjeszteni a táblához. Az ítélet leírásával szerdára elkészülnek és még aznap fölterjesztik a Beniczky-féle ügyeket az ítéletáblához, amely minden valószínűség szerint a jövő hét elején dönti el, hogy Beniczky továbbra is vizsgálati fogságban maradjon-e. A védelem bizik abban, hogy a tábla következetes marad a hetekkel ezelőtt elfoglalt álláspontjához és most is megváltoztatja a Töreky-tanácsnak a letartóztatást elrendelő végzését és Beniczky Ödön szabadlábrahelyezését rendeli el. Beniczky Ödön egyébként a Markóuccai fogházban újra azt a cellát kapta mint amelyikben a nyár folyamán a vizsgálati fogságát töltötte. Egészségi állapota, amely a törvényszéki orvosok véleménye szerint fogsága során erősen megromlott, még nem állt helyre. Elítélteése óta csak a védője és a családja keresték föl a fogházban.

Ki lesz az ur

a sombori radikális-pártban?

A vasárnapi ektor-választásnál többen szavaztak, mint a képviselő-választáson

A Bácsmegyei Napló megemlékezett már arról, hogy milyen szenvedelmes elkeseredett jelenetek közt folyt le vasárnap Somborban a radikális párt-szervezet kerületi választása. Azok számára, akik távol állnak a radikális párti belső pártharcoktól, szinte érthetetlen az az idegesség s izgalom, amelyek között a vasárnapi választás előkészítése s maga a választás lefolyt.

A sombori radikális párt két frakciója: az ifju és a régi radikálisok között csupán paragrafus-magyarázatban van tárgy ellentét s inkább a személyi ellentétek azok, amelyeket nem lehet elsimitani. A párt vezetőségének — a régi radikálisoknak — az az álláspontja, hogy a vezetőség szabályszerű választás után kapott mandátumot, az ellenzék — az ifju radikálisok — azonban keresztülvitte, hogy a párt főbizottsága megemmisítse a régi vezetőség mandátumát. A főbizottság elrendelte, hogy kerületenként válasszanak ektorokat, akik azután az elnökséget s a pártvezetőséget megválasztják. Ez az ektor-választás zajlott le vasárnap s a választási harcra jellemző, hogy összesen majdnem háromezer szavazatot adtak le, holott a februári képviselőválasztásnál mindössze 2700-an szavaztak Somborban a radikális jelöltre.

A választáson, amint megállapítható, a dr. Petrovics Milenkó vármegyei főorvos vezetése alatt álló régi radikálisok győztek, a dr. Ráczics orvos vezetése alatt álló ifjú radikálisok csak Rancevó-szálláson kerültek többségbe s noha az ifjú radikálisok többségre szabálytalanság címén tiltakoznak a választások ellen, bizonyosra vehető, hogy a többségbe került Petrovics-párti electorok a régi radikálisok közül választják meg a vezetőséget. Hacsak addig ki nem békül a két frakció.

Iragédia a tenger alatt

Nem lehet megmenteni az elsüllyedt olasz tengeralattjárót

Fiuméből jelentik: Az olasz flotta hadgyakorlata alkalmával — mint hírül adtuk — a *Vencero* nevű tengeralattjáró elsüllyedt. Hosszas kutatás után most megtalálták azt a helyet, ahol a tengeralattjárónak lenni kell. A vizen uszó nafta bizonyítja, hogy a hajó, amelyen hatvan főnyi legénység volt, hol van, azonban a mentőexpedíció teljesen tehetetlen és kénytelen elpusztulni hagyni a hatvan tengerész. A tenger a *Vencero* elsüllyedése helyén kilencven méter mély és a tengeralattjáró ebben a mélységben van, már pedig a búvárok nem tudnak ötven méternél mélyebbre lemenni.

A tengeralattjárók rendszerint huszonöt-harminc méter mélységben közlekednek, a *Vencero*-n azonban alighanem gépdefektus történt s ezért volt kénytelen a hajó mélyebbre leereszkedni, ahol már nem használhatja a szabályozó és kormányzó készüléket.

Mint hogy a *Vencero* menthetetlen, a hatvan olasz tengerész ott leli halálát a hullámsírban.

Harc a borralaló ellen

A szubotical pincérek a borralaló eltűrlését követelik

A szubotical pincérek szakegylete a közönséget közelről érintő ügyben indított mozgalmat. A szubotical pincérek a borralaló rendszer eltűrlését és helyette a százalékos rendszer bevezetését kívánják.

Ebben az ügyben a pincér-szakegylet választmányja hétfőn délután 5 órakor Gerwein Kálmán elnöke alatt ülést tartott. Varga József főpincér, mint előadó ismertette a választmány javaslatát, amelyet a rövidesen egybehívandó közgyűlés elé akarunk terjeszteni.

Az indítvány kimondja, hogy az eddigi borralaló-rendszert úgy az éttermekben, mint a kávéházakban megszüntetik és helyette a százalékos rendszert vezetik be, amit Horvátországban már el is fogadtak. Csehszlovákiában és Romániában szintén áttértek már a borralaló-rendszerről a százalékos rendszerre. Indítványozza a választmány, hogy a borralalót helyettesítő százalék éttermekben a számla 10 százalékra, kávéházakban 15 százalék legyen.

Az előadó javaslatát a választmány egyhangúlag elfogadta és elhatározta, hogy ebben az ügyben szeptember hó 15-én, éjjel 1 órakor, a Sommer-féle vendéglőben rendkívüli közgyűlést tartanak.

A szubotical pincérek mozgalmát a közönség teljes támogatására érdemes. A nyugati államokban már régen eltűrlték a borralaló-rendszert és az új százalékos rendszer mindenütt bevált. Amíg ugyanis a borralaló a pincérekre nézve bizonyos fokig lealázó, mert a teljesített munkát nem honorálja megfelelő módon, addig ez a rendszer sok tekintetben kényelmetlenséget jelent a fogyasztóra nézve is. A legtöbb ember sokkal szívesebben veszi, ha kávéházi vagy éttermi számlájához közvetlenül hozzászámolják a borralalót, százalék alakjában és így erre nincs külön gondja. Ezeket a szempontokat bizonyára magukévé teszik a kávéház- és étteremtulajdonosok is.

Felmentett gyilkos

A bíróság szerint önvédelemből ölt a magyarországi gyilkos dobrovójac

Becskerekéről jelentik: A becskereki törvényszék hétfőn folytatta a magyarországi gyilkos dobrovójac bűnperének a főtárgyalását

A tanúkihallgatások után *Makszimovics* Szvetozár ügyész vádbeszédében indítványozta, hogy a bíróság Nagyánin Nikolát, aki Nagy Ferenc magyarországi földművest meggyilkolta, szándékos emberölésben mondja ki bűnösnek. Dr. *Osztoics* Vládkó védő beszédében azt fejtegette, hogy Nagyánin, amint az a tanúvallomásokból is megállapítható, önvédelemből követte el tettét

— A vádlott támadó! — mondotta az ügyvéd — valamennyien magyarok voltak, akik nem szerették a dobrovójacokat és ezek után érthető is, hogy Nagyánin kést használt.

A bíróság a bizonyítási eljárás befejezése után a vádlottat felmentette a vád alól.

Az elhagyott menyasszony bosszúja, avagy: add vissza a babaruhát!

V. Sz. szentai urleány kártérítést pert indított volt vőlegénye, N. S. mérnök ellen, akinek négyesztendő menyasszonyosága alatt kétszázhetvenöt csomagot küldött. Ezek a csomagok különböző ételműveket, egymint szalámit, sonkát, kolbászt, kalácsot, vajot tartalmaztak. A listán szerepel még: negyvenhét ebéd, harmincöt vacsora és ötezerkettőszáz dinár, amit a vőlegény szorult pillanataiban kért kölcsön menyasszonyától.

Ennyi a száraz újságjelentés a furcsa pererről. Ösanyánk bizonyára nem hagyta volna ilyen szárazon futni a hűtlent, hiába a régi nők konzervatívabbak és egyszerűbbek voltak, egyszerűen leszárták a csabítót, vagy bosszúból — férjhezmentek, persze más férfihez. A Dubec-féle megoldás a modern igazságszolgáltatás diadala. A hűtlent kígyó nyakába ügyvédek akasztani és végrehaltókat, hogy a vőlegény urnak még az emléke se maradjanak edesek, a tejszín íze megkeseredjék a szájaiban és a sonkacsont a tonkán akadjon. Istenem milyen rosszul is eshetett ez a férfinak. Hát ölés közben az adagokat számolta össze a drága nő? Mig az ölésben ült és szerelemről gügyögött, arra gondolt: vaj Elemér őt kockáztatott a kávéházba. Vacsorakor, míg titokban egymás kezét szorongatták az asztal alatt, ez villant át a nő emmivaló fejécskéjében: »a te remburáját! Elemér mezzabálta az egész natursmicit!«

Akkor csordultig voltak szerelemmel és most, hogy a férfi nem tudott egzisztenciát teremteni magának, mert a mai mostoha viszonyok nem mindenki-nek engedik meg a családalapítás luxussát, ügyvédi felszólítólevél mordul rá: add vissza a babaruhát! És egy listát vágnak a fejéhez, rég megenesztett ebédéről, mintha csak a kosztadónó nyugtaná be utólagosan a számláját: adós fizess!

En igazán nem voltam még hopponmaradt menyasszony, se visszaéper vőlegény, de azért ki merem mondani: hát ez bizony dicsőség. Hábaszurása a szerelemnek, orgyilkosság, merénylet a sokat koptatott, agyonkoptatott »ideálizmus« ellen, amely már amúgy is olyan megtépzott és olyan csampás, mint egy ferdesarkú cipellő. Egy lyukas talpu női cipőcske.

A vőlegény urnak én, mint vőleázó férfi, csak egy jó tanácsot adhatok. Kétszetsen statisztikát az adott csókokról és követeljen értük kártérítést. Ezt a legkomolyabban mondom. Egyszerű

csók öt dinár. Cvikipuszi: tíz, családi alapon, amikor a papa is látta: egy dinár. A lugasban, négy szemköt: két és fél. Harapások a nyakon érzéssel: tíz dinár, a fülön három, a karon két dinár hetvenöt para. Szenvedélyes ölés a kapu alatt: négy dinár. Angróban persze tíz százalék kedvezmény.

(t. l.)

Földet kapnak a bezdáni magyarok

Száz-százötven holdat osztanak ki közöttük

Somborból jelentik Két évvel ezelőtt történt hogy a bezdáni községi földekre épen akkor sujtott le az agrárreform, amikor azoknak szegénysorsu bérlői éppen a termést akarták betakarítani. A bezdáni szegénysorsu magyar földműveseket azóta állandóan ígéretekkel kecsegtették. Most végre a legautentikusabb helyről nyert értesülésünk szerint sor kerül az ígért beváltására. A folyamatban levő agrárrevízió kapcsán a bezdáni szegénysorsu magyarság is fog kapni földet.

Bezdan községnek több mint négyszáz hold földjét vitte el az agrárreform. Ezekből a földekből száz-százötven holdat Bezdan község földnélküli magyarjainak akarja juttatni az agrárrevízió. Szretenovics agrárminiszteriumi osztályfőnök, aki a Bácskában telihatalmuan végzi az agrárrevíziót, már a napokban Somborba érkezik és első utja Bezdanba fog vezetni, ahol a földnélküli magyarság igényeit fogja vizsgálat tárgyává tenni és fölterjesztést fog tenni, hogy kik kaphanak a község földjeiből. A szegénysorsu bezdáni magyarság földhöz juttatása elvileg már elintézett dolog és most csupán a földosztás gyakorlati része van hátra.

A bezdáni földosztás lesz az első, mely az ország magyar nemzetiségű szegényeit is földhöz juttatja és ez kétségtelenül a bácskai radikális képviselők és vezető pártemberek érdeme, kik ilyen módon akarják a bezdáni magyarság választások alatti magatartását jutalmazni.

Megszökött

a hamis milliósok főbizományosa Budapest környékén volt a bankógyár

Budapestről jelentik: A milliós bankjegyek hamisításának rejtélyét végre a rendőrség megoldotta. Az ügy egyik első leartóztatottja, *Friedländer* Frigyes újpesti kereskedő tudvalevőleg eddig nem akart vallani, csak most, hogy *Friedländer* Hermann olaszliszkai csodarabbi feloldotta esküje alól, tett beismerő vallomást a Debrecenbe kiküldött budapesti detektívek előtt. Ebből a vallomásból kiderül, hogy a milliós bankjegyeket nemcsak Bácsmadarason hamisították — mint eddig hitték, — hanem Budapesten, vagy közvetlen környékén is. *Friedländer* Frigyes vallomásaiban többek közt a következőket adta elő:

— Néhány héttel ezelőtt a 46-os villamoson találkoztam egy régl ismerőssel, *Weingarten* Jeromossal. A rossz viszonyokról beszélgettünk s ekkor megkérdezte, hogy akarok-e vele jó üzletet csinálni. Kérdeztem, mi az, de erre csak azt mondta, hogy az üzlet nagyszerű és ő bevesz engem az üzletbe. Kaptam az alkalmon és beleegyeztem. Este volt, egyedül álltam a villamosban és ekkor *Weingarten* engem szigorú zsidó esküvel megeskett, hogy üzletet tihát senkinek nem árulom el és őt sem nevezem meg senkinek. Ekkor a keleti pályaudvar közelében voltunk, leszálltam a villamosról, elváltunk, de alig negyedóra múlva már jött *Weingarten* és a keleti pályaudvar előtt átadott nekem kétszázötven darab milliós bankjegyet. Nála hatszáz darab volt

ebből háromszázötven darabot tartott magánál. Hogy ezzel mit csinált, azt nem tudom, akkor elváltunk és azóta nem találkoztam vele. Amikor a pénzt átadta, nekem azt mondta, hogy ezek nagyon sikerült pénzek, hozzám forgalomba, a haszon fölött megosztóznak. Akkor az a gondolatom támadt, hogy elutazom Olaszliszkára, ahova ugyis el akartam utazni, hogy a csodarabbitól, nagybátyámtól üzleti ügyeimben tanácsot kérjek. Elutaztam, magammal vittem a pénzt és ott a rabbi lát. Sámutt avattam be a dologba, rajtakivül mást senkit sem. A csodarabbinak az egész ügyről semmiféle tudomása nem volt.

A beismerő vallomás után a budapesti rendőrség azonnal megindította a nyomozást *Weingarten* Jeromos után. Megállapította a rendőrség, hogy *Weingarten* már 1920-ban résztvett egy szokolhamisítási ügyben. Ekkor le is tartóztatták őt budapesti fiatalembert, akik a tárgyaláson mind *Weingarten* ellen vallottak, maga *Weingarten* azonban eltűnt és nem sikerült elfogni. Időközben visszatért megint Budapestre és a múlt héten még látták a városban.

Miért pusztult el a Shenandoah?

Mitchell tábornok leleplezése — Hozzáemértés és könnyelműség okozta a Shenandoah katasztrófáját

Newyorkból jelentik: A *Shenandoah* katasztrófájának megvizsgálására kiküldött szakértő bizottság azt találta, hogy hat lehetősége volt a szerencsétlenségnek. Vagy motorhiba okozta, vagy pedig az, hogy a kormány- és rádió-gondola nem volt kellőképpen felerősítve, a harmadik feltevés az, hogy a gáztankok és rekeszek leszakadtak s ilyen módon a léghajó váza megereszkedett, de nem lehetetlen, hogy minden bajnak az volt az okozója, hogy a hosszú útra összegyűjtött vizet egyetlen óriási tankban helyezték el a léghajó közepén és nem úgy, mint az eddigi utakon, az egész léghajóra egyenletesen felosztva. Bizonyos, hogy a biztonsági szelepek számának csökkentése sem volt közömbös, azonban az sincs kizárva, hogy néhány hét előtt, amikor a *Shenandoah* egy légi gyakorlaton vett részt és ötszáz yard hosszú vaskábelre volt erősítve, a repülőgépek tüzelésétől észrevétlenül megsérült.

Megállapította a vizsgálat, hogy a léghajó utolsó útján átlag ezeröttszáz láb magasságban járt és mikor a vihar kitört, 2400 lábnyira emelkedett, egyszerre aztán hirtelen zuhanásszerűen ereszkedett le, de földet nem ért, aztán megint hatezer láb magasságban röppült, ekkor történtek a katasztrófia, hogy gondoldja leszakadt és lezuhant.

Mitchell tábornok, aki tudvalevőleg a haditengerészeti repülőszolgálat helyettes főnöke volt, de állásától elmozdították, mert a tengerészeti és hadügyi hivatalokat vétkes mulasztásokkal vádolta, most írásban foglalta össze adatait, amelyekkel bizonyítja, hogy a *Shenandoah* katasztrófáját a hozzáemértés és a bűnös könnyelműség okozta. Követeli, hogy indítsanak ellene tegyélmi vizsgálatot, vagy állítsák haditörvényszék elé, mert vádjait bizonyítani akarja.

Caldwell Stoll kapitány, a lacehursti repülőterlen parancsnoka ezzel szemben a *Shenandoah* léghajó pusztulása ügyében lefolytatott vizsgálatáról szóló jelentésében megállapítja, hogy a szerencsétlenség kizárólagos oka hogy a léghajó a terméssel erőnek nem tudott ellenállni. Az elsüllyedt *Shenandoah* helyett Amerika kétszer akkora léghajót akar építeni.

HIREK

•••

— **A trónörökös születésnapjának megünneplése Topolán.** Topoláról jelentik: A topolai szerb nemzeti ifjuság Péter trónörökös születésnapja alkalmával vasárnap a nagykertben népünnepélyt rendezett. Este a Pataki-féle vendéglőben táncmulatság volt. Az ünnepély jövedelmét Péter király Topolán felállítandó emlékszoberára fordítják.

— **Bácsmegye közigazgatási bizottsági ülése.** Hétfőn Bácsmegye közigazgatási bizottsága Raics Szvetisláv alispán elnöke alatt ülést tartott. Az ülés elfogadta a vármegyei főmérnök javaslatát több vármegyei ut kiépítése és kijáratára vonatkozólag.

— **Nem nyílik meg a szentai főgimnázium magyar tagozatának hatodik osztálya.** Szentáról jelentik: A szentai főgimnázium magyar tagozatának hatodik osztályába a beiratkozások alkalmával csak tizenötven jelentkezőt fogadtak. Az igazgató ennek folytán elrendelte, hogy a magyar tagozat hatodik osztályát ne nyissák meg. A diákok hétfőn délelőtt fölkeresték Sztrilics Béla radikális-párti képviselőt és kérték, hogy tegye lehetővé továbbtanulásukat. Sztrilics képviselő megígérte, hogy az ügyben eljár a közoktatásügyi minisztériumban és minden lehető elkövet arra, hogy a diákok tovább folytathassák tanulmányukat. A tanulók azután úgy határoztak, hogy ha Sztrilics képviselő közbenjárása nem jár sikerrel, ugy egyrészt önként megismélti az ötödik osztályt, a többiek búcsút mondanak tanulmányaiknak.

— **Szokljében lesz az újságíró-kongresszus.** Beogradból jelentik: Az országos újságíró-kongresszust szeptember 27-én és 28-án tartják meg Szokljében. A tervek szerint a kongresszus résztvevői Szokljéből kirándulásra mennek Dél-szerbiába és esetleg Albániába is.

— **Megint vasúti összeütközés volt Franciaországban.** Párisból jelentik: A Lille-Laoneli gyorsvonalon tegnap este 9 órakor Bussigny állomáson beleszaladt egy rendező tehervonatba, amelynek három kocsiját kilökte a sínekből. A tehervonatok összetörték, de nagyobb baj nem történt. A közlekedést átszálalással tartják fenn. Senki sem sebesült meg.

— **Az écskai románok Temesvárra szöktetik iskolába gyermekeiket.** Becskerekéről jelentik: A módosi határrendőrség vasárnap jelentést tett a becskerekeli főszofigabiróságnak, hogy augusztus 31-ikén éjjel a határon elfogták Borozsán József földművest két fiával, Nádorján Simon földművest tizenegy éves fiával, Uzulescu Nikola földművest tizenöt éves fiával, Magda Katicát tizenhárom éves leányával, Tihován Salamont fiával és Bucu Néda földművest fiával, akik valamennyien écskai lakosok. A jelentés szerint a tiltott határátlépők beismertek, Temesvárra akartak átszökni, hogy gyermekeiket az iskolába irassák. Jugoszláviában ugyanis nincs román anyanyelvű középiskola és ezért próbálkoztak meg azzal, hogy Temesváron román iskolában helyezhessék el gyermekeiket. A határrendőrség megindította ellenük az eljárást.

— **A földosztó dobrovoljácok ellen folyik a vizsgálat.** Novisadról jelentik: Giamac Bogdán, a noviszadi törvényszék vizsgálóbírája a szabályai földosztó dobrovoljácok ügyében befejezte a vizsgálatot. A vizsgálóbíró a dobrovoljácok vizsgálati fogságának további fentartására vonatkozó ügyvézi indítványt dr. Szekulics Milán védő előterjesztésére elvetette és így kedden valamennyi dobrovoljácot szabállyra helyezik, azonban további rendőri felügyelet alá helyezik őket. A csurogi dobrovoljácok ügyében a vizsgálóbíró szerdán folytatja helyszínen a kihallgatásokat.

— **Marconi találmánya a tengeri hajók tájékoztatására.** Londomból jelentik: Marconi találmányát, amely a nyílt tengeren tájékoztatja a hajót földrajzi helyzetéről, szombaton az Elektra-jacht fődélzetén jó eredménnyel kipróbálták. A jacht rádió telegrafikus összeköttetésben állott a southerlandi kísérleti állomással, amely Doovertől északra fekszik és a fölfogott hanghullámokból teljes pontossággal tájékozódott arról, hogy a tengernek melyik részén állt.

— **Üngyilkos lett Bécsben egy pancsevői gyógyszerész fia.** Bécsből jelentik: Radda Ernő kórházi segédorvos vasárnap veronállal megmérgezte magát. Mire észrevették, már nem lehetett rajta segíteni. Radda Ernő bácskai származású, Radda Frigyes pancsevői gyógyszerész fia, aki 1919-ben távozott el Jugoszláviából. Három évig Budapesten tartózkodott, onnan pedig Bécsbe ment, ahol rendezett viszonyok között élt. Tettenek oka ismeretlen.

— **Suboticaú autó Novisadon elgázolt egy ittas katonát.** Vasárnap délután Novisadon a B. 714-es számú suboticaú autó a Temerini-uton elütötte Ivanovics Jásó 7. gyalogezredbeli katonát. A katonát, aki kissé ittas volt, át akart menni az utasítón s nem vette figyelembe az autó túlkölését. Ivanovics súlyos sérüléseket szenvedett, a kórházba szállították. A Temerini-uton posztoló rendőrszem az autó vezetőjét előállította a rendőrségen s azt jelentette, hogy az autó tulajdonosa száz dinárral meg akarta őt vesztegetni.

— **Elítélték a bánáti rablóbanda tagjait.** Becskerekéről jelentik: A becskerekeli törvényszéken hétfőn tárgyalták Zsigut Nikola, Magda Gyula écskai, továbbá Okolitsán Tódor, Okolitsán Tódorné és Okolitsán Györgyné malitovai lakosok hűnégyét, akik ellen az a vád, hogy tagjai voltak a fegyházból megszökött cukorgyári gyilkos, Bugár Salamon rablóbandájának. Bugár — mint ismeretes — elkerülte az igazságszolgáltatást, mert amikor a csendőrök elakarták fogni, agyonlőtte magát. A bizonyítási eljárás folyamán beigazolódott, hogy Zsigut és Magda résztvettek Bugárral Vañter Nikola, Welsz Emil és Nikolics Gyuró écskai lakosok kirablásában, míg Okolitsánék orgazdái voltak a rablóbandának és rejtőgették Bugárt. A bíróság dr. Julius Ármán és dr. Mirkusics József védőügyvédek becszése után Zsigut Nikolát és Magda Gyulát fejenként két és félévi fegyházra, Okolitsán Tódort, Okolitsán Tódornét és Okolitsán Györgynét pedig két-két havi fegyházra ítélte.

— **A noviszadi nemzeti színház megnyitói előadása.** Novisadról jelentik: A noviszadi nemzeti színház szombaton „A csomó” című szindarabbal kezdte meg idei színiévadjait.

— **Új bélyegek kerülnek forgalomba.** Beogradból jelentik: A posta- és táv-iradaügyi minisztérium elhatározta, hogy rövidesen megkezdik az új postabélyegek nyomását. Az új bélyegek tervrajza már elkészült és ezeknek alapján most készülnek Bécsben a klisék. Azonnal a klisék elkészülte után megkezdik az új bélyegek nyomását.

— **A suboticaú főrablótámadás.** A főrablótámadás a meghirdetett nagygyűlésen 8-án (kedden) d. e. 9 órakor veszi kezdetét. A választás eredményét ugyanazon a napon délután a szavazás befejezése és a szavazatok összeszámolása után a választást vezető elnök előszóval kihirdeti.

— **Tífuszjárvány Bécs környékén.** Bécsből jelentik: A mödlingi tífuszjárvány egyre nagyobb mérvet ölt, de Bécsset egyelőre nem fenyegeti veszély. A járvány nem fajulhatott volna ennyire, ha az első eseteket azonnal bejelentették volna. Még ennél is nagyobb baj, hogy az első megbetegedéseket a kezelőorvosok nem ismerték föl.

— **Jubiláló kereskedelmi egyesület.** A noviszadi Kereskedő Ifjak Egyesülete vasárnap ünnepelte meg fennállásának huszonöt éves jubileumát. Az egyesület székházában Zélics János esperes plébános misét celebrált az egyesület elhunyt tagjainak lelkiüdvéért. Délelőtt a jubiláló egyesület a város háza nagytermében diszközgyűlést tartott, az egyesület elnökének, Szlepcsevics Zsarkónak, a Szerb Kereskedelmi Bank elnökének vezetése alatt. Az elnöki megnyitótán Krajacsevics Milán alelnök ismertette az egyesület történetét s rámutatott arra, hogy huszonöt év óta az egyesület Szlepcsevics Zsarkó elnöke alatt működik. Az elnöknek, aki együtt jubilál az egyesületével, diszközlevelet adtak át s örökös diszelnökké választották. Dr. Milovanovics Milán noviszadi polgármester üdvözölte a jubiláló egyesületet, majd Mitrovics Jován, a kereskedő ifjak országos egyesületeinek kiküldötte és Vukovics Milán, a skopljei kereskedő ifjak egyesületének megbízottja szólalt fel. Este bankett és bál fejezte be a jubileumi ünnepségeket.

— **Tűz a noviszadi Zadruzna Banka épületében.** Novisadról jelentik: A Zadruzna Banka épületében szombaton éjjel, az egyik padláshelyiségben, ahol vasalóműhely van, meggyulladt egy szeszes-láda. Mire a tűzoltók kivonultak, a házbeliek már eloltották a tüzet.

— **A sentai tartalékos tisztek Szlavája.** Szentáról jelentik: A tartalékos tisztek sentai szövetsége e hó 15-ikén, a szalonkii front áttörésének évfordulóján tartja Szlaváját.

— **Felségsértéssel vádolt földműves.** Novisadról jelentik: A szombori ügyészség vádiratot terjesztett be Vilinek István belimonasztiri származású asztalos ellen, akit az ügyészség felségsértéssel vádol.

— **Kutaspusztán nincs iskola.** Maliidjósról jelentik: Az új tanév kezdetével se nyer orvoslást Kutaspuszta nagyrészt magyar lakosságának súlyos sérelme, hogy ugyanis Kutaspusztán nincs iskola. A faluban mintegy háromszáz iskolaköteles gyermek van, akik nem tanulhatják meg a betűvetést, mert a legközelebbi iskola olyan messze van a községtől, hogy azt a gyermekek nem látogathatják rendszeresen. Ezzel magyarázható, hogy Kutaspuszta lakosságának mintegy hetvenöt százaléka analfabéta, a mostoha iskoláztatási viszonyok következtében.

— **Hó alatt a Semmering.** Mürz-zuschlagból jelentik: Az utóbbi napok heves esőzése után a hőmérséklet kilenc fokra csökkent. Az Enns-völgyben hó borítja a hegyeket. Kapellenből azt jelentik, hogy a Rax ormát friss hó borítja. Innsbruckban tíz fokra csökkent a hőmérséklet. A hegyekben havazik. Berlinből is azt jelentik, hogy a Harz-hegységben leesett az első hó.

— **A molgunarasi templom felszentelése.** Maliidjósról jelentik: Kedden, kisasszony napján szentelik fel a molgunarasi új katolikus templomot fényes ünnepségek közepette. Az új templomot Michler József mol apátplébános fogja felszentelni fényes papi segédlettel. Az ünnepség délután négy órakor fog kezdődni és egyidejűleg felszentelik a templom harangjait is. A felszentelési ünnepség után este a molgunarasi gazdakör műkedvelői előadják Kazaliczki Antal „A harang” című népszínművét. Előadás után táncmulatság lesz.

— **Ügyvédkongresszus Beogradban.** Beogradból jelentik: Az ügyvédek országos szövetsége már minden előkészületet megtett a szeptember 18-án megtartandó országos ügyvéd-kongresszus megnyitására. A kongresszust a parlament nagytermében tartják meg. A kongresszuson résztvevő ügyvédek negyedáru vasúti jeggyel utazhatnak Beogradba.

— **Meghalt Viviani volt francia miniszterelnök.** Párisból jelentik: Viviani René, szocialista politikus, aki a háború kezdetén Franciaország miniszterelnöke volt, hétfőn hatvanegy éves korában meghalt.

— **Kossutics képviselő visszatért dalmáciai körútjáról.** Zagrebből jelentik: Kossutics Ágoston képviselő, aki dalmáciai körúton volt, hogy az ottani agrárviszonyokat tanulmányozza, hétfőn visszatért Zagrebba.

— **Blaha Lujza hetvenöt éves.** Budapestről jelentik: Blaha Lujza kedden ünnepli hetvenötödik születésnapját. A művésznőt, aki Rimaszombat közelében született egy ponyváskocsin, amelyen vándorszínész szülei épen egyik városból a másikba költöztek, a magyar színházi és művész-világ nagy ünneplésben részesíti születésnapja alkalmából. Hétfőn a Nemzeti Színház küldöttsége kereste fel Hevesi Sándor vezetésével a művésznőt, aki előtt a különböző színházak, a Színész-Szövetség és a társadalmi egyesületek küldöttségei kedden tisztelegnek.

— **A noviszadi zsidó négyzet matinéja.** Novisadról jelentik: A noviszadi zsidó négyzet vasárnap délelőtt tizenegy órakor a zsidó hitközség nagytermében sikerült matiné rendezett, amelyen Wertheim László kitűnő szavalata után Kassovitz Ila művészi zongorajátéka, majd Schächter Izrael főkantort élvezetes énekszámra következett. A rendezés érdeme Grosz Antalné és Mészárosné Bertát illeti.

— **Tolvaj, akit súlyosabb bűncselekménnyel is gyanúsítanak.** Szekicsről jelentik: A szekicsi rendőrség letartóztatta Kerekes Józsefet, akit lopáson értek. Kerekesre teljesen ráillik annak az egvénynek a személyleírása, aki özvegy Edli Jakabné feketicsi asszony ellen néhány héttel ezelőtt merényletet követett el és az asszonyt a kutba doba, miért is a rendőrség ebben az irányban is kiterjesztette a nyomozást.

— **Elfogott csaló.** Novisadról jelentik: A noviszadi rendőrség letartóztatta Gomirkovics Leontin becskerekeli kereskedelmi ügynököt, aki a noviszadi fűsügyár kárára nagyobb csalást követett el.

— **Tífusz Giesshüblben.** Bécsből jelentik: Giesshübl és Mödling környékén — mint a Neue Freie Presse írja — több tífusz megbetegedés fordult elő. A betegséget kissé elkésve fedezték fel, mert a tífusz megállapítása kezdeti stádiumában igen nehéz. A fürdővendégek sietve menekülnek a fertőzött helységekből. Erről a vidékről a Bécsbe irányuló gyümölcs-export is megszűnt, mert a bécsiek félnek a betegség behurcolásától. Mödlingben eddig négy tífusz megbetegedésről tudnak, de ezenkívül több paratífusz eset is előfordult. A környéken hét, később újabb hat tífuszgyanus esetet jelentettek be.

— **Foreich Ernőné válik.** Budapestről jelentik: Foreich Ernőné — mint ismeretes — valóperit indított férje ellen és kérvényt nyújtott be az íránt, hogy valóperit szegényjogon folytathassa le. Kérését a törvényszék teljesítette is, mire Foreichné most az ügyvéd kamarához fordult, hogy képviselőre küldjön ki ügyvédet. A kamara Foreichné ügyvédjeül Sándor Lászlót jelölte, aki Foreichet gyilkossági pörében védte.

— **Kézrekerült szökevény.** Novisadról jelentik: A rendőrség Buleovics Gyuro szerbiai születésű iparost, akit a szerbiai hatóságok már rég óta köröznének, elfogta. A beogradi bíróság orgazdaság miatt egy évi fegyházra ítélte Buleovicsot, aki azonban a jubicevői fegyházból megszökött. A rendőrség visszahozta a jubicevői fegyházba.

— **Zagrebben maximalták a kenyér árát.** Zagrebből jelentik: A zagrebi rendőrség maximalta a kenyér és a péksütemény árát. A fehér kenyér maximális ára kilogrammonként öt dinár.

Szarajevóban megünnepelték a horvát királyság milleniumát. Szarajevóból jelentik: Szarajevóban vasárnap fényes külsőségek közt ünnepelték meg a horvát királyság ezeréves jubileumát. Az ünnepségek szombat este fátylasmenettel kezdődtek, amelyben résztvettek az összes hazafias egyesületek. Másnap reggel *Sanics* érsek a domban ószláv-szertartás szerint ünnepi istentiszteletet celebrált, melyen a hatóságok képviselőin kívül résztvett *Radics Pavle* agrárminiszter is. A mise után a hazafias egyesületek a kormánypalota elé vonultak, ahol a kormány nevében *Radics Pavle* üdvözölte Szarajevó ünnepő lakosságát. A tömeg azután a hadseregparancsnoki palota előtt végignézte a helyőrség díszfelvonulását, majd a Napredak egyesület épületén teleplezték a milleniumi emléktáblát. Délben a horvát klubban bankett volt, melyen számos felköszöntő hangzott el. Az ünnepségeket nagyszabású népiünnepély zárta be.

Tutaj és fürdőház összeült-közése. Szentáról jelentik: Wust Leó novivrbázi fatelepe tutajfát szállított a Tiszán. Szombaton délután a tutaj nekivágódott a tiszai vashid lábának és kettészakadt. Öt kötésnyi fa a tutajból nekivágódott a fürdőháznak, a jégvetőt összetörte, benyomta a fürdőház belső felét, a külső szakaszon elszakította a parthoz kötő horgonyláncokat, több alapgerendát összezúzott, az öt métermázsas sulyu járgányvasat kidobta helyéből és a külső fürdőfolyosót teljesen elferdítette. Olyan erős volt az összeült-közés, hogy a fürdőház négy-öt méterre eltolódott helyéből. Szerencsére a szeles időben senki nem tartózkodott a fürdőházban és így emberéletben nem esett kár.

Vizsgálati fogságba helyezték az állítólagos tömeggyilkos beogradi fuvarost. Novisadról jelentik: Szpászics Milán beogradi fuvaros ellen, aki magát ötszörös gyilkossággal vádolja, a novisadi törvényszék vizsgálóbírója elrendelte a vizsgálati fogságot. Szpászics védője, dr. Hadzi Koszta előterjesztette, hogy vizsgálják meg az önmagát gyanúsító fuvaros elmeállapotát.

Lederer Gusztávné bünnpöre a tábla előtt. Budapestről jelentik: Lederer Gusztávné bünnpörét szeptember végén tárgyalja a tábla. A táblai tárgyaláson szembesíteni fogják Lederernét férjével, annak tisztázása végett, hogy Ledererné a törvényszéki tárgyaláson vallotta.

Fölöszlátják a kanadai parlamentet. Ottawából jelentik: *Mackenzie King* einök egyik beszédében közölte, hogy október 29-én új választások lesznek és a parlamentet fölöszlátják.

Hajóközlekedés Petrovaradin—Novisad közt. A hajózási vállalat értesíti a közönséget, hogy szeptember hó 7-től kezdve Petrovaradin és Novisad között reggel 5 órától esti 8 óráig az átszállítás két külön hajóval történik és a forgalom olyan gyorsan fog lehonnyolódni, hogy a közönségnek nem kell várakoznia.

Öngyilkosság. Novisadról jelentik: *Pesics Milica* palánkai asszony felakasztotta magát és mire észrevették, meghalt. Tettének oka ismeretlen.

Kirabolt fuvarosok. Petrovoszeléről jelentik: *Sztaics Iszó* és *Cvanov Jócó* petrovoszelői fuvarosok Novisadról árut szállítottak. Temerin közelében ismeretlen emberek megtámadták és véresre verték őket és háromezer dinár értékű árut elraboltak. A csendőrség megindította a nyomozást az utonállók kézrekerítésére.

Dr. Müller Károly, a budapesti gégeklínika volt orvosa, az orr-, gége-, fül- és nyelvelőbetegségek specialistája értesíti betegeit, hogy külföldi utjáról visszatért és rendelését lakásán, *Beograd, Poenkarova ulica 29.* újra megkezdte.

Spanyol hajóraj indult Marokkóba. Londonból jelentik: A *Times* gibraltári jelentése szerint egy spanyol hajóraj, repülőgépekkel és több rombolóhajóval, egy léghajó vezetésével Marokkóba indult. A kormány ezenkívül tizenöt ezer főnyi erősítést küldött a marokkói frontra.

A marnai csata tizennegyedik évfordulója. Párisból jelentik: Meauxban vasárnap ünnepelték meg a marnai csata 11 éves fordulóját. Maga a hivatalos ünnep a temetőben ment végbe, ahol *Ossola* hadügyi helyettes államtitkár rövid emlékbeszédet tartott s ezzel már vége is volt az egész ünneplésnek, a hazafias ligák és az egykori harcosok egyesületei ellenben kivonultak a csatamezőkre és istentiszteletet tartottak nagyszabású ünnepi keretében. Ezen az emlékünnepen hivatalos személyiségek nem voltak jelen. *Debeugoy* ezredes a marnai csatamezőn beszédet mondott, amelyben buzdította a francia népet, hogy soha se feledkezzék meg azokról a gazságokról, amelyeket a németek az invázió idején elkövettek és a francia nemzetnek mindig őrségen kell állania fegyverrel a kezében.

Eljegyzés. Grünwald Bertát Beljécéről eljegyezte Grünberger Ferenc St.-Beceiről. (Minden külön értesítés helyett.)

Oláh Sándor festő és rajztanfolyama újra megnyílt. Felvétele jelentkezni lehet egész nap *Cara Lazara-u. 11 szám* alatt.

A legujabb dugáru. Varsóból jelentik: Az itteni rendőrségnek már régóta föltűnt, hogy a gyanubavett politikai bűnösöket még letartóztatásuk előtt kicsempészik az országból. Hosszas megfigyelés után letartóztatottak egy harmchat tagból álló társaságot, amely hónapok óta azzal foglalkozott, hogy a politikai pörök vádlottjait kicsempészze az országból. A társaságnak magasállású rendőrtisztviselők és politikusok voltak a tagjai.

A Singer Bernát szeretethez közgyűlése. Kedden délelőtt tíz órakor tartja meg a *Lifka-bioszkóp* helyiségében a *Singer Bernát* szeretethez egyesület rendes közgyűlését. A közgyűlés megválasztja az egyesület elnökét és új vezetőségét.

Francia nyelviskola nyílik Suboticin. A subotikai Francia Klub a nemrég megtartott közgyűlés határozata értelmében francia nyelviskolát nyit. Az előadások szeptember 15-én kezdődnek. Tandíjak: diákok részére havi ötven dinár, szabadfoglalkozásuk részére hetven dinár. — A Francia Klub ezenkívül értesíti tagjait, hogy az egyesület könyvtára minden csütörtökön délután 5—7 óráig van nyitva és tagfelvétel is ugyanebben az időben történik. Az iskolára, valamint a tagfelvételre vonatkozó felvilágosításokat készséggel ad az érdeklődőknek: *Gyorgyevics Jován* törvényszéki bíró (Törvényszéki épület, első emelet, jobbra).

Kétszázötven ház pusztult el Rio de Janeiróban. Newyorkból táviratozzák: Rio de Janeiróban hatalmas tüzvész támadt. Az oltást megakadályozta, hogy a vízvezetési fűző megrepedt és a vízszolgáltatás megakadt. Kétszázötven ház leégett, több mint ezer család hajléktalan lett. A csőrepedés miatt hatalmas terület víz alá került. A kár több mint ötszáz ezer dollár.

Meg akarta vesztegetni a rendőrt. Novisadról jelentik: *Drotár Danió* rendőr feltartóztatta *Becskei Béla* sofőrt, akiről kiderült, hogy igazolvány nélkül vezet kocsi. *Becskei* husz dinárral meg akarta vesztegetni a rendőrt, aki erre a sofőrt hatósági közeg megvesztegetése címén is feljelentette.

Tanárkongresszus Zagrebban. Zagreből jelentik: Kedden kezdődik Zagrebban a jugoszláviai tanárok országos kongresszusa. A kongresszuson kétezer résztvevőre számítanak.

Még szeptemberben megkezdődik Németország és a szövetségesek külügyminiszterinek konferenciája. Londonból jelentik: Németország és a szövetséges államok jogi szakértői befejezték munkáikat és elhagyták Londont. *Chamberlain*, *Briand* és *Vandervelde* genfi összejövetelén megvitatták a közös eljárást a biztonsági paktum tárgyában a külsőben álló külügyminiszteri konferenciára nézve. Megegyeztek abban, hogy a konferenciára a német külügyminisztert is meghívják. A konferencia helyét és idejét véglegesen még nem állapították meg, de valószínű, hogy a konferencia Genfben, még pedig szeptember végén lesz. Híre jár, hogy *Mussolini* az értekezlet színhelyéül Rómát ajánlotta, de ennek az ajánlatnak elfogadása kétséges. A jogi konferencia eredményéről szóló jelentés valószínűleg hétfőn, vagy kedden jut el Genfbe.

A subotikai főrabbírásválasztás. A főrabbírásválasztás a meghirdetett nagygyűlésen 8-án (kedden) d. e. 9 órakor veszi kezdetét. A választás eredményét ugyanazon a napon délután a szavazás befejezése és a szavazatok összeszámolása után a választást vezető elnök előszóval kihirdeti.

Dr. Kon Imre orvosi rendelőjét *Pašičeva ul. 11.* (Munkásbiztosítópénztár mellett) megnyitotta. Rendel: 8—11, 2—5

Mielőtt vásároljégszekerényt, sörparatust és szállodaberendezést, kérjen árjegyzéket *Brača Goldner* jégszekerény-, fabutor- és rézarugyárától *Subotica, Jugovičeva 25.*

SZINHÁZ

Pesti színházak

Uj igazgatók és uj művészek az uj szezonban

Budapest, szeptember hó.

(A *Bácsmegyei Napló* rendes munkatársától.) Néhány nap mulva minden pesti színház megnyitja kapuit és megkezdődik az új szezon. A tavalyi nagy színházézés után, ami az Unió tröszt összeroppanásával végződött, egészen új helyzetet találunk a pesti színházak tájékán. Kö-kövön nem maradt a tavalyi színházhatalmakból és a sztárok nagyrésze is megszünt csillagnak lenni.

Ha sorra akarjuk venni a budapesti színházakat, először is az Unió szétparcellázott hagyatékáról kell referálni.

A *Király Színházat* *Lázár Ödön* vette bérbe, aki a színháznak husz éven keresztül igazgatója volt. Főleg magyar operettekől akarja összeállítani repertoárját.

A *Magyar Színház* hosszú alkudozások után mégis *Neumann Dezső* bérlete lett. A volt szeszgyáros, akit mindössze annyi kapcsolat fűz a művészethez, hogy vőlegénye *Titkos Ilonának*, *Faludi Jenőre* bízta a színház művészi vezetését. Női sztár természetesen *Titkos Ilona* lesz, aki ma legjobban interpretálja Pesten a könnyű francia vígjátékok nőalakjait, a férfistar szerepét pedig *Csorotos Gyula* tölti be. Fialat szerelmes színésze a színháznak még nincsen.

A *Blaha Lujza* színház a Nemzeti Színház kezébe került. Kamaraszínházként nyílik meg e hó végén és természetesen a Nemzeti Színház tagjai számára nyit meg egy színpadot. A Nemzeti Színháznál minden változatlanul marad, azzal a különbséggel, hogy a tavalyi színészkonjunkturában hűtlenné vált tagok *Bajor Gizi*, *Kiss Ferenc*, *Kürthy József* és a többiek megtért bárányként visszatértek az elhagyott akolba.

A *Bélvárosi Színház* visszakerült alapítójának, *Bárdos Arturnak* kezébe. A Renaissance-al együtt fogják vezetni. Egyelőre még kétséges, hogy utóbbi, mint mozi vagy mint színház fog-e működni. Egyelőre színházként nyílik a héten *Somlay Artur*, *Simonyi Mária* és *Ilosvay Pócsi* felléptével.

Az Operaház *Radnai Miklós* igazgatásával próbálják szanálni. A jelek szerint ez nem fog könnyen menni.

A *Városi Színházat* *Sebestyén Géza* vezeti tovább. Olesó helyárrakkal igyekszik publikumot szerezni.

A *Vigszínház* és a *Fővárosi Operett-színház* — *Blumenthal* két színháza — a régi gárdával működik. A Vigszínház operettel nyit, a Fővárosi Operettszínház kabaréval, de októberben már kiki a saját programját játssza: A Vig prózai darabokat, az Operettszínház operettet.

Az *Andrássy-utj Színház* újra kabaré lesz, ezúttal *Wertheimerék* vezetése alatt. Megszünik ellenben a nagymultu *Appoló-kabaré*, helyén mozi nyitnak.

A *Teréz-körúti Színpad* *Nagy Endre* vezetésével tovább folytatja működését.

Mint ebből látható, színház lesz elég a jövő szezonban, csak közönség is legyen, aki látogatja . . .

SPORT

A Lebach-istálló nyerte Beograd város nagydíját

Beogradban vasárnap zajlott le az őszi versenyek legklasszikusabb és legértékesebb díjazott futama: a 3000 méteres nemzetközi verseny Beograd város nagydíjáért. A benevezett tizenegy ló közül Jugoszlávia legjobb nyolc lova állott start-hoz: *Fruskagorac* az 1923. évi debby-győztes, a *Vodica*, amely két ízben nyerte Beograd nagydíját, a *Lebach-istálló* híres *Rablója*, mely az idén nyerte a derbyt, *Eljen* a vídovdáni verseny hőse és a mult évi győztesek nagyversenyének nyertője, *Lola*, *Ljuboten* és *Moja-Volja II.*, mely az idei derbyben a helyezettek között végzett. A nagyszerű mezőnyben a *Lebach-istálló* három éves ménlova, *Rabló* győzött imponáló stílusban, három perc husz másodperc pompás rekordidő alatt futva meg a háromezer méteres távot. Másodiknak ugyancsak a *Lebach-istálló* *Eljen* lova érkezett be, a harmadik a favorit *Fruskagorac* lett, negyedik *Ljuboten*, az ötödik *Vodica*, hatodik *Lola*, hetedik a *Rabló* és *Eljen* vezetőlovaként szereplő *Riadó*, a nyolcadik *Moja-Volja II.*

A *Lebach-istálló* újabb nagy sikerét nagy elismeréssel regisztrálták a beogradi lapok. A *Vreme* megállapítja, hogy a mult év ősztől kezdve az összes klasszikus versenyeket a *Lebach-istálló* lovai nyerték. — Magáról a győztes *Rabló* teljesítményéről azt írja, hogy ugyanaz a ló nyeri a derbyt és a nemzetközi versenyt, ami a győztes ló nagy excepcionális képességét bizonyítja. *Rablónak* különben ez volt az idei szezonban a hatodik startja és — a hatodik győzelme. Sorrendben ez a győzelmi szériája: megnyerte a háromévesek versenyét, a *Vladiszláv-Ribnikar* versenyt, a *Kulpin-futamot*, a jugoszláv derbyt, a *Kioz-versenyt* és végül most Beograd város nagydíját. A győzelmei közül kétségtelenül ez az utóbbi a legértékesebb, miután csupa külföldről importált nagylovat vert meg.

A *Lebach-istálló* annál inkább büszke lovai sikerére, mert ugy a győztes *Rabló*, mint a másodiknak beérkező *Eljen* saját nevelése.

A *subotikai lovaregylet* programja. A subotikai »Alekszandar Király« lovaregylet — amint a *Bácsmegyei Napló* hétfői számában jelentette, kedden tartja a szezon utolsó versenyét. A nyertesnek ígérkező verseny programja a következő: *Bácskai gazdák* verseny. Táv

1800 méter. (Hat induló), amelyek közül Bacsics Kojica Rulus lovára lehet számítani. Általános előnyverseny. Táv: 2000 méter. (6 induló). Dr. Vojnic József Veronica lova mellett Leibach Székénye lehet a favorit. **Végverseny.** Táv: 1400 méter. (8 induló). Horvátszki Mancljának nehéz küzdelme lesz Csipcs örmagy Avalájával, amely most kitűnő formában van. **Négyezer méteres akadályverseny.** (4 induló). Furlinger Ferenc Opál nevi lova győzelmé van előtérben Naradzsa mellett. **Kétfogatu amatőr üggetőverseny.** (8 induló). A versenynek ez lesz a legizgalmasabb futama. A benevezettek közül nagyon nehéz a favoritot megjelölni. Naschikätzchen—Lusta és Robinson—Csengő között erős küzdelem várható.

Antwerpen:
Hollandia—Belgium 1:1 (1:0). Heves és végig nyílt küzdelem.

Prága:
DFC—Vrsovice 6:1 (1:1). Barátságos.

Kassa:
Kassa magyar vá. — Cseh vá. 0:0.

Olimpiai nap Szuboticán. Kedden, Kisasszony-napján a szuboticei alszövetség olimpiai napot rendez. A Sand pályáján a Bácska legénységével a szuboticei elsőosztályú csapatokból kombinált együttes játszik délután négy órai kezdettel. A kombinált csapatot még nem állították össze. A mérkőzés heves és izgalmas küzdelmet ígér.

Finnország atlétái legyőzték a svédeket. Stockholmból jelentik: A svéd-finn atléta-viadal Finnország győzelmével végződött. Részletes eredmények: 10.000 méter: 1. Nurmi (finn) 30 p. 40.2 mp. 2. Berg (finn). Magasugrás: 1. Karlsson (svéd) 185 cm. 2. Osterberg (svéd) 185 cm. Távugrás: 1. Tuulos (finn) 700 cm. 2. Hallberg (svéd) 694 cm. Diszkoszvetés: 1. Nittymaa (finn) 46.19 m. 2. Kivi (finn) 45.63 m. Gerelyvetés: 1. Lindström (finn) 64.68 m. 2. Johanson (finn) 60.15 m. 3. Ekquist (finn). Svéd staféta: 1. Svédország. 2. Finnország. A pontverseny eredménye 99:85 Finnország javára.

A becskerekéi Kadima tisztultó közgyűlése. Becskerekéről jelentik: A Kadima vasárnap délelőtt rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen a vezetőség egy részét újra választották. Az új tisztikarban pénztárnok: Balla. ellenőrök: Horváth és Teiszner, háznagy: Tikárt, igazgatósági tagok: Dubovics, Székely, Spitzer, Piliš, titkzó: Teiszner Imre, a futball-szakosztály vezetője: Guszmann, fegyelmi bizottsági tagok: Áron, Horváth, Guszmann, Matuner és Glieckmann. A közgyűlés foglalkozott Kohn Nándor büntetésével, akit tudvalevőleg a fegyelmi bizottság egy évre eltiltott a játszástól. Kohn büntetését két hónapra szállították le és az időt kitöltöttnek vették.

A Pannonia négyese második lett az Európa-bajnokságban. Prágából jelentik: Az evezős bajnokságok döntőit vasárnap bonyolították le. A négyes versenyben: 1. Olaszország 6 p. 17.4. 2. Magyarország (Pannonia négyes) 6 p. 21.6 mp. 3. Svájc. 4. Hollandia. Kettős kormányossal: 1. Svájc 7 p. 00.7 mp. 2. Franciaország. 3. Hollandia. Nyolcas: 1. Svájc 5 p. 41.6 mp. 2. Hollandia. 3. Franciaország. Hollandia centiméterekkel szorult a második helyre.

Az országos atlétikai bajnokság előkészítése. Becskerekéről jelentik: A jugoszláviai országos atlétikai bajnokságot szeptember 12-én és 13-án rendezik meg eBcskerekén. A versenyt előkészítő bizottság szombati ülésén kijelölte a zsűri tagjait. A zsűri elnöke a zagrobi szövetség kiküldöttje lesz, míg tagokul Oltján Mihályt, Szántó Zoltánt, Vajda Lajost és Andrijevic Zsárkót jelölték. Starter lett: Molics Iván, időmérők: Révész Zsigmond, Krapz Miklós, Glieckmann Mór és Markovics Lipót. Céhhírók: Gerdec Milenko, Tomcsányi Elek, Feller László és Áron Alfréd. Intéző: Szémac Sándor. Startrendező: Markovics Lipót. Jegyzők lettek: Mo-

lic Mihály és Guttman Tibor. A verseny napján délelőtt a vármegyeháza nagytermében az atlétákat a polgármester fogja üdvözölni, este pedig a kaszinóban bankettet rendez számukra a város. Vasárnap este az alszövetség

táncmulatságot rendez az atléták tiszteletére. A verseny költségeinek a fedezésére gyűjtési akció indult meg. Az adakozók névsorát a Hotel Vojvodina 5090, a becskerekéi cukorgyár 3000 dinárral nyitották meg.

KÖZGAZDASÁG

KÖZGAZDASÁG

Két és fél millió dináros csőd Szuboticán

A Krausz Gábor és fia-gőzmalom csődje Gerő Sámuel harisnakereskedő csődöt kért maga ellen

A szuboticei törvényszék hétfőn csődkérvény felett hozott határozatot.

A Krausz Gábor és fia-gőzmalom — amint annak idején megirtuk — ez év június hó 24-én fizetéseképtelen lett és kényszeregyezségi eljárás elrendelését kérte. A cég 2 és fél millió dináros adósságára száz százeleket ajánlott a hitelezőknek, de ezek ezt az ajánlatot nem fogadták el, mert nem láttak kellő biztosítékot. A bíróság erre megszüntette a kényszeregyezségi eljárást. A végzés ellen Krausz Gábor és fia cég jogorvoslattal élt a noviszadi ítélőtáblához, arra hivatkozva, hogy a bíróság nem állapította meg a cég vagyónállapotát és így a hitelezők nem tudtak tájékozódni.

Az ítélőtábla helybenhagyta a törvényszék végzését és Krausz Gábor és fia cég ellen elrendelte a csődöt.

A bíróság csődbiztossá Nardini Hrvoje dr. törvényszéki bírót, csődtömeggondnokká Petrovics Márkó dr. ügyvédet, helyettes csődtömeggondnokká Wilhelm Jenő dr. ügyvédet nevezte ki. Bejelentési határidő október 12-ike, felszámolási határidő november 12-ike.

Gerő Sámuel szuboticei harisnyakereskedő hétfőn a szuboticei törvényszéken csődöt kért maga ellen. A beadványt megelőzőleg Tusak és Löwy bécsi cég 500 svájc frank tartozás miatt kérte Gerő Sámuel ellen a csőd elrendelését. Mielőtt azonban ennek a kérelemnek az alapján a bíróság megkezdte volna a tárgyalást, benyújtotta az adós is a csőd megnyitása iránti kérvényét.

A bíróság csődtömeggondnokká Malagurszki Bahian dr. ügyvédet, helyettesévé Dohány Sándor dr. ügyvédet nevezte ki.

A noviszadi tőzsdetanács ülése

Elvi határozatok — Új tagok felvétele

A noviszadi termény- és értéktőzsde **Miroslavlevics** Koszta alelnök elnöklétével szombaton délelőtt fél 11 órakor **tanácsülést** tartott, amelynek napirendjén 33 tárgy szerepelt.

A noviszadi **Székely és Komlós** cég annak eldöntését kérte, hogy a vevő mely napon köteles a megvett áru felett diszponálni, ha ezt az ügyleti felek megállapodása egy hónapon belül a vevő szabad választására bízta.

A tőzsdetanács azt az elvi határozatot hozta, hogy a vevőnek a hónap utolsó napjáig meg van a rendelkezési joga és az eladónak a diszponálástól számított nyolc napon belül le kell az árut szállítani. A tőzsdetanács ezzel összefüggésben megváltoztatta a tőzsdeszabályok 17. §-át, amely szerint, ha a teljesítésnek bizonyos határidőn belül kell történnie, akkor a **felmondási idő** az eddigi öt nappal szemben **nyolc nap**. Ugyanez a cég a tőzsdeszabványok 35. §-ának helyes értelmezését kérte

A tőzsdetanács megállapította, hogyha a szállítást hosszabb időben, például több hónap alatt kell teljesíteni és a szállítási időpont nincs közelebből megjelölve, úgy a szállítás egyforma havi részletekben kell, hogy történjen.

A celjei **Prvi gradski mlin** azon kérdését, hogy az országban átvett áru külföldön **kifogásolható-e**, ha az innen külföldre kerül, — a tőzsdetanács úgy döntött, hogyha a külföldi vásárló itteni megbízottja az átvételkor nem emelt az áru ellen kifogást, akkor a külföldön az áru csak a 45. szakaszban körülírt esetekben (esalás) kifogásolható.

A tőzsdetanács elhatározta, hogy csak azok a külföldi lepecsételt áruminták tekinthetők szabályos mustráknak, amelyeket az illető országabeli tőzsdéi lepecsételt árumintának elfogadnak.

A tőzsdetanács végül **Ritzmann** Lajost (Noviszad), **Johics** Ilja nagybírókóst (Beograd), a **Pancevói hengermalmot** (Wittmann testvérek) és a **Sremski-Karlovci-i bortermelő rt.-t** a tőzsdetagok sorába felvette.

A Hinkel-pezsőgyár sorsa. Hinkel János királyhámi pezsőgyára tudvalevőleg fizetéseképtelen lett s a kényszeregyezségi eljárás során úgy egyezett meg a hitelezővel, hogy az egész vagyont a hitelezők egy bizottságának ellenőrzése alatt marad mindaddig, amíg Hinkel a hitelezők összes követelését ki nem egyenlíti. Az adós azonban már az első részletet sem tartotta be. A hitelezők már többször megkísérelték a Hinkel-vagyont árverés útján értékesíteni. Az árverést azonban el kellett halasztani, mert a hitelezők egy része tiltakozott az árverési feltételeknek az ellen a része ellen, hogy a vevő a vételárat csak akkor tartozik megfizetni, ha a Hinkel-vagyonhoz tartozó ingatlanoknak telekkönyvileg is birtokába lép. Ezekre a horgosi ingatlanokra vonatkozó telekkönyvi feljegyzések Magyarországon vannak, s az örökösödési eljárás sincs még rájuk vonatkozólag lefolytatva s így az, aki árverésen megveszi őket, esztendőig mulva sem lesz telekkönyvi tulajdonos, ami annyit jelent, hogy a hitelezők esztendőig nem kaphják meg a pénzüket. Ujabbban az a terv merült fel, hogy a Hinkel-pezsőgyárat, amelynek birtokában körülbelül 20.000 íveg kész és félkész pezső van, a hitelezők részvénytársasággá alakították át s a részvénytársaság folytatja tovább az üzemet.

A jugoszláviai városok külföldi kölcsönt keresnek. A közép-európai országok városai sorra jelentkeznek az angol és az amerikai pénzüpiacokon hosszabb időre szóló beruházási kölcsönért. A német, osztrák s a magyar városok kaptak és fel is vettek nagyobb dollár, illetve font kölcsönt. Most a jugoszláviai városok is jelentkeznek külföldi kölcsönért. Hazai bankok közvetítésével Ljubljana, Zagreb s Maribor akarnak dollár-kölcsönt felvenni amerikai pénzüpiacokon. Az erre vonatkozó tárgyalások azonban nem kecsegtetnek sikerrel.

LEGUJABB ŐSZI FÉRFI ÉS NŐI DIVATLAPOK
nagy választékban
Angol, francia, német és olasz kiadások
VIG
KÖNYVKERESKEDÉS SUBOTICA

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai
1925. szeptember 7.

Budapest deviza 1265—1273, valuta 1245—1267.
Prága deviza 60.175—60.675, valuta 59.875—60.375.
Berlin deviza 748—750 milliárd márka, valuta 741.90—745.90 milliárd márka.
Bécs deviza 1261—1265, valuta 1263—1269.
Trieszt deviza 44.20—44.40.
London deviza 273.

Zürich, szept. 7. Zárlat: Beograd 9.225, Páris 2430, London 2513, Newyork 518.25, Brüsszel 2305, Milánó 2075, Amsterdam 20850, Berlin 123.30, Bécs 73.05, Szófia 3.75, Prága 15.35, Varsó 92.5, Budapest 72.60, Bukarest 2.55.

Zagreb, szept. 7. Zárlat: London 272—274, Newyork 55.86—56.46, Amsterdam 2270—2290, Berlin 1331—1341, Bécs 788.50—798.50, Szófia 43—45, Prága 165.80—167.80, Zürich 1082.90—1090.80, Trieszt 224.10—226.50.

Noviszadi terménytőzsde, szept. 7. Buza: 1 vagon bácskai 245 dinár, 2 vagon bácskai 77—78 kilós 250 dinár, 6 vagon bácskai ab szeptember 15. 250 dinár, 20 vagon bácskai Tisza hajóállomás 255 dinár. Tengri: 3 vagon bácskai 175 dinár, 11 vagon szerémi 180 dinár. Bab: 2 vagon szerémi 240 dinár. Liszt: 1 vagon 0-ás bácskai 410 dinár, 2 vagon bácskai 2-es számú 360 dinár. Irányzat: lanyha.

Budapesti terménytőzsde, szept. 7. A terménytőzsdén az irányzat tartott, az üzlet kisméretű. A kínálat nem nagy, a kereslet szintén jelentéktelen. A malmok csak elvétve vásárolnak néhány vagon tiszavidéki búzát 77 kilogrammos alapon 365—370.000 koronával. Az amerikai piacokról is tartott irányzatot jelentenek. Csikágóban a szeptemberi buza változatlan.

A budapesti tőzsdén a rozs teljesen üzletlen, 260.000 koronával van benne áru kínálat, de csak 255.000 korona pénzt ajánlanak érte.

Csikágói gabonatőzsde, szept. 6. Buza prompt 153, szeptemberre 151.25, decemberre 150.375. Tengeri 98.375, szeptemberre 97.25, decemberre 86. Zab szeptemberre 38.5, decemberre 42. Róz 93.5 szeptemberre 88.75, decemberre 93.625.

Newyorki gabonatőzsde, szept. 6. Buza 163.25—164.25. Tengeri 111.25. Az irányzat búzánál tartott, tengerinél egyenletlen.

Vizállás

Noviszadról jelentik: A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: **Duna:** Bezdán 554 (+14), Bogojevó 534 (+22), Vukovár 420 (+18), Palánka 430 (+18), Noviszad 415 (+17), Zemun 291 (+12), Smederevo 347 (+10), Orsova 254 (+8). **Dráva:** Maribor 178 (+62), Zákány 18 (+46), Terezinopolje 20 (+12), Oszijek 248 (+9). **Száva:** Zagreb 250 (+254), Sisak 110 (+85), Jasenovac 124 (+8), Bród 110 (—8), Saimac 42 (—7), Mitrovica 121 (—8), Beograd 209 (+11). **Tisza:** Titel 398 (+16). **Kupa:** Karlovac 110 (+84). **Una:** Novi 32 (—). **Vrba:** Banja Luka 54 (+1). **Drina:** Zvonik —30 (—2).

BUTOROKAT
lefizetésre elad 6768
"ATLAS" d. d. Novisad, Šumadijska u. 10 (Haltéren tul)
ILLATOS MOLYIRTÓ
„HERMELIN“ a neve, kérje mindenütt
DEPOT „SOA“ DROGERIJA NOVISAD

A versenyautó halottja

Regény. Irta: F. X. Kappus

Bíró Mihály rajza.

31. folytatás

„A fényoszlop nappali világságot terjesztett”

Az eddig közölt részek tartalma: Horváth Elemér báróba beleszerelt Montecarlóban Mirjam, egy szép bécsi lány. Horváth a reletlen elvesztette egész vagyonát. Rendulics Flóra, egy novisadi bank hivatalnoknője aki megtudta, hogy a báró öngyilkosságra készül. Megkéri Horváthot, hogy ha már ugys mindegy neki, vegye őt fölbb el feleségül. A báró teljesíti kívánlgát. A nászéjszaka után Horváth beleszerelt feleségébe, nem lesz öngyilkos, hanem mindenáron vagyont akar szerezni, hogy feleségét — aki közben egy milliárdos szeretője lett — visszaszerezze. A báró nem tudja, hogy lovag Lepkowski, akire ezer frankot bízott Montecarlóban, egész vagyont nyert számára. Mirjam telepátikus uton keresi Horváthot.

Risch belemarkolt az asszony rövidre-
vágott hajába és az öklére csavarta.

— Tegezz, különben letépek a kontyod!

Ráhajolt a szájára és csókolta vadul, ahol érte.

— Nesze, nesze...

És Flóra sirt a boldogságtól.

A csempészhajó.

Az »Amphitrite« letakart lámpákkal siklott a vizen.

Horváth a hátsó fedélzeten sétált. A vizet nézte. Az éjszaka sötét volt.

Argarassis odajött hozzá.

— Minden a legnagyobb rendben megy, — mondotta és elégedetten simogatta szakállát. — Az ember nem lehet eléggé óvatos a személyzettel, elég egy könnyelműen meggyújtott gyufa...

— A kapitány remélem

— A legmegbízhatóbb ember. És a tiszték is a helyükön vannak.

A görög is vizsga szemmel nézte a vizet.

— Még husz mértföld és tul vagyunk a veszélyen.

Nevetett.

— A fináncok vigan szunnyadnak a tengeren...

Visszatért a hajó orrába és Horváthot magára hagyta.

Horváth eltűnődött.

Gondolta volna fél év előtt, hogy ő egy csempészhajón...

És mindjárt — érte.

Kalandokon, veszélyeken keresztül... az életét kockáztatja... de el fogja érni a kitűzött célját. A főnyereményt — őt — megnyeri, de micsoda áron!

— Mindegy, megéri!

Mosolygott.

Argarassis felriasztotta. A görög izgatottan hörögte:

— A kutyák... ugylátszik kevés volt nekik...

Mindakötten a vízre meredtek.

— Nézzé azt a zold fényt... csakugyan... a tender, bennünket keres...

Az első tiszt odajött hozzájuk:

— A kapitány azt kérdezte: megálljunk-e?

— Teljes gőzzel előre! — üvöltötte a

görög magából kikelve. — Tíz perc múlva tul vagyunk...

Horváth csodálkozott.

— Nem értem...

Argarassis mindkét kezével megmarkolta a báró vállait és megrázta.

— Ébredjen! Ez a banda...

Nem folytathatta, elrohant a parancsnoki hid felé.

A vámhajó egyre jobban megközelítette a csempészgőzöst, lámpásainak fénye mind erősebb és erősebb lett.

Nemsokára párhuzamosan futottak. Néhány perccel később kigyulladt a tender fényoszlopja és a sugár rövid keresgélés után megtalálta az »Amphitrite«-t.

A hajó nappali fényben ragyogott.

Tompa durranás reszkettette meg a levegőt.

Horváth a parancsnoki hidra rohant. Argarassis ott állt és veszekedett a tisztékkel. A vitából a báró semmit sem értett, csak a görög hangját hallotta, a mely tulkiabált mindent:

— Tovább! Előre!

A fényoszlop újból rávilágított a csempészhajóra. A tender fényjeleket adott le.

Horváth a gépek felé fülett.

Álltak.

Argarassis arca hafálsápadt volt.

— Mi történhet? — mormogta — a papírok rendben vannak.

A tender egy »Amphitrite« mellé. A fináncok csákyákkal elkapták a gőzös karfáját és a két hajó egymáshoz simult. Tompa dübörgés: leengedték a bádoglépcsőt. A fedélzet fapadlóján nehéz lépések döngtek végig, fegyveres matrózok jelentek meg, pénzügyőrök, vámtiszték.

Horváth reszkettett. Erre nem gondolt, teljesen számításán kívül hagyta ezt az eshetőséget.

Argarassis közben már visszanyerte hidegvérét:

— Erre, parancsnok ur. — kauzolta a vámkirendeltség vezetőjét — itt, a kabia...

Négyen bevonultak vele. Az ajtó előtt félkörben őrt álltak a fegyveres tengerészek. Bent Argarassis megpróbálkozott valami mesével, de kinevették.

— Minden tudunk...

— De a papírjaink... tessék, teljesen rendben vannak...

— Hagyjon békét a papírokkal. Majd a szállítmány beszél magáért...

Három percig tartott a kihallgatás.

Amikor kijöttek a kajútól, egyik tiszt intett embereinek. Két szuronyos matróz közrefogta a görögöt.

Néhány pillanat múlva dohogni kezdtek a gépek: az »Amphitrite« ujból elindult.

— És most?

Horváth kezdte érteni, hogy mi történt. A hajót kísérik vissza. Konstanza

felé. A szállítmányt le fogják foglalni. Argarassis már le van tartóztatva. A vagyona elveszett és — a szabadsága is veszélyben van.

Legokosabb lenne a tengerbe ugrani.

— Nem, nem és czerszer nem!

Lépésről, lépésre merészkedett előbbre a gépházba vezető lépcsőig.

A legfelső fokon egy idegen matróz állt, mellére csüggesztett fejjel, puskával kezében.

— Vajjon alszik-e?

(Folyt. köv.)

Vasszakmában két erős
inast
jó fizetéssel felvosz
Stein és Schreiber
vaskereskedés
Novisad
72 5

Prima szemüvegok inga-
órák, valamint ebédálló
óra, tokhoz modern
ütésre berendezett
szerkezetek kaphatók
Markovics Ferenc
ékszerésznél, Sombor,
Kralj Petra ul. 6.

Utazók
kik Boszniát és Szerbiát látog-
gatják és kisebb mintakollekciót
magukkal vinnének, nagyobb
mennyiségűre juthatnak. Erd-
esdőlődök adják le címüket
Schmolka hirdetőjébe, Novisad,
Putoški put br. 2. 7647

**Eredeti Pratzner
vetőgépek**
**műtrágyaszóróval
kombinált vetőgépek**
2 m-es műtrágyaszóróval 3500 dinár
2.5 m-es " 4000 "
Raktárról szállítható
Zentai Soma - Szenes Kálmán
a Pratzner-féle vetőgépek vezérképviselője
Subotica 7583

**Pálinkafőző
üstök**
befalazott és kocsi felszerelt
cylinder vagy kigyócső formában,
rézüstök, festő festék s.b. üstök
bármely nagyságban vagy rajz
szerinti, rézedények, rudak
M. KOLTER-nél
Subotica, VI., Ciril Metod trg 9
Jó munka! Szolid árak!
Javitások elfogadtatnak!

Olcsón eladó
a VIII. körben Uzička-
utca 5. szám alatt
egy ház
és 29 hold szántóföld.
Avan Tošić
Uzička ulica 5. 7671

AUTOMOBILOK
különféle gyártmányu, egy teherautó, egy fél te-
herautó és több luxus-autó a legjobb állapotban
garancia mellett eladó. **AUTOGARAZS Pese-
njanski**, Novisad, Madjarska ulica br. 53. 7611

HÖLGYEK FIGYELMÉBE!
Halcsontnélküli fűzők, haskötők, melltartók, ha-
risnytartók. Gyomorszorítókat orvosi rendelésre
legjutányosabb áron vállal
STROMMER MIDERSZALON
Pašičeva ul. 9. (Edénypiac) 7610

Ügyes, intelligens
biztosítási üzletszerzőket
keresünk.
Ajánlatok a Bácsmegyei Napló novisadi kiadó-
hivatalához címzendők. 7312

Olcsó tűzifa, bárdolt tölgydorong
vagononként a 10.000 kg 1100 dinár frankon vago Kutina
(a Novska-dugoselói vonalon) kasszafizetésre
Rendeléseket elfogad:
FILIPA DEUTSCHA SINOVI cég ZAGREB
7603

**„SRPSKA KRUNA“ SZÁLLODA
ÉTTEREM és KÁVÉHÁZ BEOGRAD**
A KALIMEGDAN FŐBEJÁRATÁNÁL
TELEFON: 420.
A beogradi boulevard legszebb helyén, 80 méter hosszú árnyékos terasz, elsőrangú hazai,
BÁCSKAI és francia-angol konyha. Jugoszláviaiban elismert elsőrangú italok: sör, bor, pezsgő
a legjobban hűve.
A szálloda, kávéház és étterem, valamint a cukr szda a külföldön szerzett tapasztalatokban
és szakudásban gazdag Marković Trifun igazgató vezetésében állt áll.
Minden este a királyi gardaazred zenekara hangversenyez. Vasár- és ünneppan délelőtt
10 óratól délután 1 óráig nagy sétahangvereny: mindenkor a karmester személyes vezetésével.
A bácskai magyarok találkozó helye.
A személyzet az országban használt összes nyelveket beszéli.
A szállodában elegáns berendezésű és mérsékelt áru szobák, saját cukrászda, auto-garage,
fürdőszoba mindenkor a t. utazóközönség rendelkezésére áll.
Pontos, szolid és előzékeny kiszolgálás!

NYILTÉR.

Magyar Radikális Klub értesíti tagjait, hogy az SHS pénzügyminiszteriumtól a városhoz aug. hó 31-én érkezett rendelet alapján mindenki, kinek az államtól nyugdíj követelése van és ezen nyugdíj követelése elintézve nincs elévülés terhe mellett köteles az okmányokkal felszerelt kérvényét az illetékes miniszteriumhoz legkésőbb 1925. október hó 31-ig benyújtani.

Utbaigazítás nyerhető a Klubban minden vasárnap d. e. 9-11 óra közt.

Subotica, 1925. szeptember 7.

Elnökség

1664

Felhívás

Felkérjük a suboticei zsidó hitközség tagjait, hogy a szeptember 8-án tartandó főbíróságnál a hitközség akaratának minél impozánsabb kifejezésre juttatása céljából minél nagyobb számmal jelenjenek meg és adják le minél tömegesebben szavazataikat.

A százas bizottság

1572

Hat szoba butort (férfiszoba, háló, ebédlő), kitűnő zongorát a Vojvoda Putnik trg 4. sz. a. házban folyó év szeptember hó 10. napján délelőtt 10 órakor bíról árverésen eladunk.

7649

Haszonbérbeadás

A csurugi határban, kk. Tary Lajos tulajdonát képező 71 katasztrális hold szántóföld a hozzátartozó szállási épületekkel együtt a helyszínén 1925. évi szeptember hó 13-án d. e. 9 órakor az 1925-1926. gazdasági esztendőre nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe adatik.

A közelebbi árverési feltételek megtudhatók Dr. Kriszthaber Gyula suboticei ügyvéd irodájában, VIII. kör, Aleksandrova ulica broj 5 és a helyszínén.

7663

Árverési hirdetmény.

Adjansko-Molska Štedionica ügyfelemnek Mihajlović M. elleni ügyében a butorok nyilvános eladása szeptember hó 10-én délelőtt 10 órakor lesz Suboticán Vojvoda-Putnika trg 4. szám alatt.

Dr. Holló Oszkár
ügyvéd Adán.

7634

Gyári lerakat!

Cséplőgarnitúrák, vetőgépek, ekék, szecs kavágók, boronák stb. Tejeskanak (10 és 25 lit.) Gáz- és vízvezeték-, furó- és forrosóvek, fürdőkályhák.

Gustav Findeisen i Drug
Novisad

Željeznicka ul. 100. Hotel Orient épület.
Közvetlen a vasutállomás mellett.

Elsőrangú minőség! Gyári árak!

7649

Tapéták

elsőrendű iparművészek tervei alapján készült művészies

tapéták

„Askania“ dessai tapetagyár jugoszláviai vezérképvisellete:

Mavro Heumann

papirkereskedése Szubotica
Jelačićeva-ul. 1.

7640

Adja vissza

Színházi Életet

ha nincs benne a

jugoszláviai melléklet

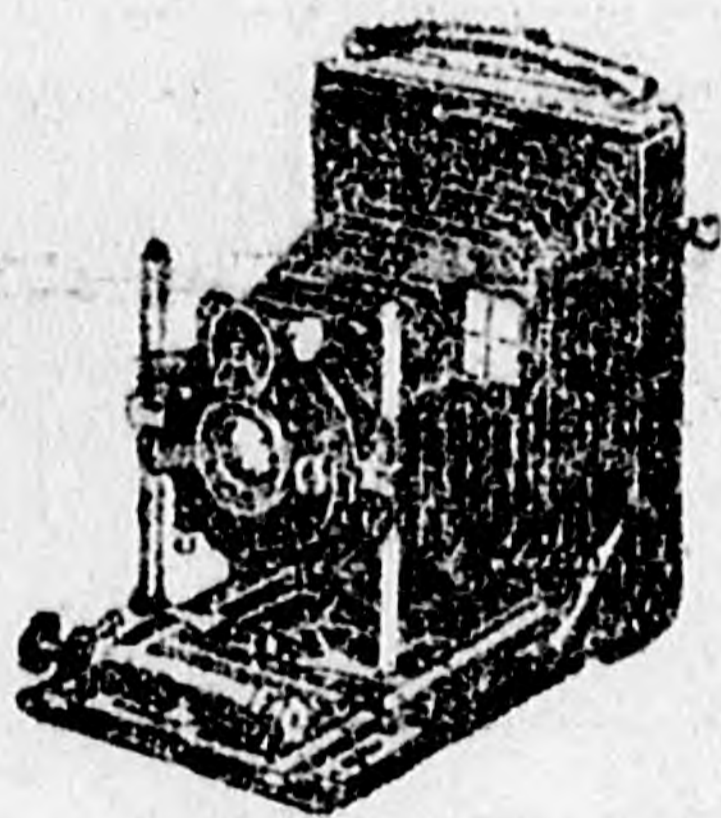
Csak a Literaria bélyegzőjével ellátott példányokban van melléklet. — Egyes szám ára 12 dinár. 1/4 évre (13 szám) 130 dinár. — Vezérképviselőt

LITERARIA

könyv- és hírlapterjesztő vállalat
Mavro Heumann. Jelačićeva ul. 1. Postafiók 79.

7665

Fotocikkek

Fényképezési gépek, Agfa-Hauf és minden gyártmányú lemez és film. Mimosa gázfény, brómezüst és celloidin levelezőlap és papír stb. Fotocikkek gyári áron. Sötétkamra rendelkezésre. Előhívásokat és képek kidolgozását mérsékelt áron.

Fényképezésnek külön árkedvezmény!

Vidéki rendelések soron kívül gyors elintézést nyernek és bérmentve szállít

DEUTSCH I.
optikus és fotószaküzlete
SUBOTICA
Kérjen árjegyzéket Telefon 2-16.

JEGYGYŰRÜKET
és menyasszonyi ajándékokat a legolcsóbban vásárolhat
Ádám ékszerésznél
Subotica, Rudićeva ulica 6.
Sugár-ház. 3789

Előnyomdaberendezést modernül és szakszertően összeállítva legolcsóbban szállít
LEOPOLD SAMUEL
előnyomdaberendezési vállalat
SENTA (Bačka)
4419

Ne mulassza el megtekinteni

SPITZER
szücs szőrmeáruháza
Subotica — Sokolska ulica 3.

feltűnést keltő eredeti divatmodelljeit
szücs- és szőrmeárukban

7681

Remélem; mindenki tudja hogy gyártmányaim gépek, irólások és olások

Beck Jenő kötött-szövött áruk gyára, Subotica
Pašičeva ulica 8.

EKSZEREK

inga- és zsebórák, irókészletek, ridikülök, cigarettatárcák, ezüstből és alpakkából — Nagy választék, olcsó árak.

SOK

ékszerésznél, Rudićeva ul.

„VESNA“

LEÁNYOTTHON
MARIBOR

modern intézet, gyönyörű fekvéssel, 14 éven fölüli leányok részére, alapos, házias, nevelés, nyelv és zenei kiképzés. Német és francia konverzáció, sport. Prospektusokat készséggel küld

az Igazgatóság

7640

Naponta

friss pörköltkávét

csak

Sugár Manónál kapható Suboticán.

2000 dinárt és százalékot az eladásból fizeték havonta egy perket női fodrásznak
Kummerkramer Sombor,

7630

Üzletem áthelyezése miatt Balázs J. Jenő
raktáromon lévő összes árukat mélyen leszállított árban árusítom.

KORZÓ MOZI * LIFKA MOZI

Szeptember 7-9.
Hétfő—szerda
Alexander Bisson
világhírű szindarabja
filmen
Névtelen asszony
dráma 7 felvonásban
Főszereplő
PAULINE FREDERIK
az amerikai Sarah Bernhard

Szeptember 7-9.
Hétfő—szerda
A német filmgyártás
reprezentáló ujdonsága
A szépség és elegancia
filmje
KOHN GRÓF
(A hiúság rabja)
Modern színjáték az új
gazdagok életéből 8 fel-
vonásban. — Főszereplő:
BERN ALDOR

HÁZASSÁG

Házasságokat előkelő, va-
gyonos, urikörökben disz-
kréten közvetít Faragó
Jenő budapesti irodája.
Népszínház-utca tizenhat.
Cézieljéztelen levelezés.
Díjtalan felvilágosítás. —
(Népszínház-utca tizenhat.)
Megbizások: Szlovénkö,
Jugoszlávia, Románia, Ma-
gvarország területeiről. —
(Alapított 1910. évben.)

FOGLALKOZÁS

Főmolnár és egy munka-
vezető felvétetik a Brati-
nac-Požarevaci Mesarovič-
féle gőzmalomban. Bizo-
nyítványokkal és okmá-
nyokkal felszerelt szerb
nyelvű ajánlatokat legké-
sőbb szeptember hó 20-ig
kell Milutin Mesarović,
Beograd, Knez Mihajlova
18 (Telefon 28-02) címre
benyújtani. — Feltétlenül
szükséges a szerb nyelv
ismerete. 7575

Steiner cukrászdában ki-
szolgáló tanulóleány fel-
vétetik. Bunyevác előny-
ben részesül. 7520

Suche eine älteres deut-
sches Kinderfräulein, wel-
che auch im Haus behrfllich
ist. Adresse in der Admi-
nistration. 7600

Brilláns áru
Aranyláncok
Ékszerek
Diszkrétgyak és
órák kiállítás
SZENDE
Aleksandrovica ul. 11.

Kézimunkában jártas szo-
lid házikisasszony keres-
tetik. Közéletben Neményi
i Drug fűszerüzletben. 7588

Elsőrendű cipézmunkáso-
kat felvesz Danica ind. ci-
pela. Pozorišna ul. 2. 7618

Hímző, ajourozó és ta-
nulóleányok havi fizetéssel
felvétetnek. Weisz kézi-
munka-üzlet, Trumbićeva
ul. 9. Csirkepiac. 7586

Ein absolvierter Export-
akademiker, derzeit Jurist,
sucht Stelle, als deutscher
Korrespondent. Adresse in
der Administration. 7601

Tanító-nevelő állást ke-
res 5-10 éves gyerme-
kekhez. Tanít magyarul,
németül és szerbül. Cím
»Okleveles« Vršac, Vilso-
nova ul. 7. 7564

Fiatallal segéd helybéli a
fűszer-szakmából folyó hó
15-ére felvétetik Körö-
si Géza cégnél. 7636

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és egyszeres
kötésűvel számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din.
Csak felbányozott jelzés leveleket továbbítunk
Kérdések, közlésekhez válaszbélyeg mellékelendő.

Önálló szabóné, árva, ke-
res jobb házból tiszta-
multu magyar leányt, ki
a háztartásban jártas, akit
esetleg a szakmából ki-
képezne. Cím: Vincze,
Osijek, Desatičina 33.
7614

Német kisasszonyt ke-
res aug. 15. esetleg szept.
1-i belépésre. Cím a ki-
adóban. 6740

Uradalmi segedtiszt. nős,
magyar, német, szerb
nyelvtudással, a gazdaság-
ban megfelelő, esetleg ga-
bonacégnél irodai állást
keres október 1-re. Meg-
keresések »Őszi vetés« a
kiadóban. 7542

VÉTEL-ELADÁS

Ez modern ház a fő-
posta közelében azonnal
eladó, a lakás átadó. Cím
a kiadóban. 7640

Esztergápad oszlopos fu-
rógéppel felszerelt, telje-
sen berendezett lakatos-
műhely, 8 HP Ruston ma-
gánjáró MÁV cséplővel
eladó. Ginder Ferenc, St.-
Bečej. 7626

Fiatallal ügyessegéd, ki
épület és képervezésben
jártas, állandó állást nyer-
het. Ajánlatokat Gál ügye-
ges. Pančevo kér. 7319

35 éves földbirtokos keres
azonnali belépésre igen
csinos és fess házvezető-
nőt, középkorut. Cím a
kiadóhivatalban. 7565

Vas- és fűszerkereskedő-
segéd bármelyik szakmá-
ban állást keres. Cím a
kiadóban. 7566

Hivatalnok kezdő és há-
rom tanulófiu (inas) ke-
restetik lisztüzlet részére.
Cím a kiadóban. 7485

HINTA-PALINTA

Most még hintázunk, de
október 11-én
már gyönyörű autóturát
tesztünk, ha megnyerjük
a Bácsmegyei Napló által
kisorsolt autót.

A sorsolásban résztvesz
mindenki, aki négy hó-
napra 200 dinárt előfizet
a Bácsmegyei Naplóra.

Eladó Nova-Kanjžán We-
isz és Ungár cégnél, 5
tonnás üzemekepes te-
herautó. 7659

Keveset használt világos
hálószoba, konyha és több-
féle butorok eladók. Bö-
vebbet Unger cipészüzlet-
ében, Rudićeva ulica. 7605

RÉVAI ADOLF

SUBOTICA
Csirkepiac, Kisköz
Telefon 551.
Ajánl elsőrendű
darabos meszelt,
beočini portland-
cementet
és a legjobb minőségű
retorta faszenet

Negyvenhektós boroshor-
dók kitűnő állapotban el-
adók. Érdeklődni lehet
Szántó István vendéglős-
nél, Suboticán, Save Te-
kelihe ut. 7505

Mustra pénzt előre adok.
Cím a kiadóban. 7092

Olesó és jó pap'an csakis
Németh Margit üzletében,
Subotica, Pašićeva ul. 8.
kapható. Megrendelésre ké-
szítik pehelyből, gyapjából
és vattából, úgy újat
mint régit. Németh trafik,
Edény-diac. 6710

30 lóerős magánjáró szí-
vógázmotor. »Kormick«
gyártmány, MÁV cséplő-
vel sürgősen eladó. —
Csak személyesen tár-
gyalok. Aleksa Milosev,
Vel-Kikinda, Moravska
ul. 1192. 7551

KISS ZÁLOGINTÉZETE
mindenféle értéktárgyakra
kölcsönt ad. Zálogból
visszamaradt cirka 500
méter sötétszürke finom
gyapjuszövet, szállításra:
v. férfi női raglán és téll-
kabátok való. Ékszeres,
ruhák, kabátok, fehérne-
mük és minden más tár-
gyak állandóan olesón el-
adotnak. Subotica, I. kör,
Bozovićeva (Kinizsi) ul.
12. 5697

Sentán, főtéren, sarkon
azonnal eladó egy női és
férfi divatruha, teljes be-
rendezéssel. Értekezni le-
het Bata Károly vaske-
reskedő, St-Kanjiža vagy
Bata V. Fia céggel Subo-
tica. 7607

Villanymotor eladó »Sie-
mens-Suckert«, 06 lóerős
100 voltos, 50 amperes,
Kerés László Sombor,
Loza Kostić br. 2. 7610

Eladó birtok sontai határ-
ban, 40 kat, hold prima
szántóföld teljes felszere-
léssel, épületekkel ked-
vező fizetési feltételek
mellett. Közéletben felvilá-
gosítást ad Anatin Bank
és Takarékpénztár. 7175

Ház, a főtér közelében,
azonnal elfoglalható la-
kással, eladó. Cím a ki-
adóban. 7530

16forzalmu éjjeli-uzlet,
házzal együtt eladó beteg-
ség miatt. Madász János,
Novibečej (Banat). 7515

Mélyen leszállított árak
tulhalmozott raktár miatt,
Lüszterkabát D 350.—,
tennisz nadrág 175.—, zver-
mekruha 100.—, gumikö-
peny 350.—, női raglán
600.—, leányköpeny 350.—,
börkabát 975.—, Tavalyi
összes téliárak félárban,
míg a készlet tart, kiesiny-
ben és nagyban, Földes
Samu, Narod-kávéház
mellett, Vidékre utárvét-
tel. Meg nem felelés ese-
én a pénzt visszaadom.

Uj zongorák pianók,
csakis elsőrendű világ-
márkák, a leghosszabb le-
járatu részletfizetésre kap-
hatók 10 éves iótállás
mellett. Legnagyobb vá-
laszték az országban. Kap-
hatók Kain Lajos hang-
szerkereskedőnél Suboti-
ca Városháza. 2942

FIFI KÖLNI VIZ

Készíti PINTÉR gyógytár

KÜLÖNFÉLE

Egy elegánsan butorozott
szép nagy szoba kiadó,
Kornhauser, Petrograd-
ska 19. 7657

Butorozott szoba utcai
egy személynek kiadó. 7654

Kétágvas butorozott szo-
ba szerény, nem nagy
igényű caveneknek eset-
leg kosztal kiadó. Cím a
kiadóban. 7658

Szoba konyha lakást
közelében keres gyer-
mektelen házaspár. Cím a
kiadóban. 7660

Ingyen kóstoló
lesz f. hó 9-én Noj-
csek Géza fűszer-
üzletében a Vánca-
féle crém-porpól
készült
crém ből.
Mindenki meggyőződ-
hetik ezen crém-por
kivá ó minőségéről.
7624

Butorozott szoba egy sze-
mélyre kiadó, Cara Laza-
ra (Fűzfás) ul. 8. 7591

Lakást és ellátást adnék
azon egyének (lehetőleg
nő), ki két 4-ik gimnazis-
ta gyermekemmel korre-
petálna (szerbül). 7623

FIFI KÖLNI VIZ

Készíti PINTÉR gyógytár

Mielőtt PARKETTÁZTATJA szobáit kérjen ÁRAJÁNLATOT ÁRPÁDFY JENŐ-től Subotica, Boška Vujića
ul. 15. Telefon 3-48

PARKETTÁK GYÁRI LERAKATA.